

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden

43e jaargang 1996 afl. 3

Voor jong en oud
foto: Freek Jansen, Vught

GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse b.v.

Van Dissellaan 4a, 5531 BR Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw gildezilver**

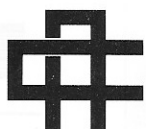
HET MUZIEKINSTRUMENTMAKERSMUSEUM

maakt op ambachtelijke wijze
GILDETROMMEN
in eigen atelier

- drijven en ciselieren van patroonheilige
- alle gildetromonderdelen en -benodigdheden
- reparaties

tel.: (013) 542 03 31
Veldhovenring 20-22,
5041 BC Tilburg

Nol Coopmans Edelsmid

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86

**RESTAURATIE-ATELIER
DE TIENDSCHUUR**

Reeds jaren ervaring met
archief- en textielconservering

Kapelaan Poellplein 1, 5046 GV Tilburg, telefoon 013 - 5368355

WILLIGERS makers van vaandels,
vendels en andere
gildeattributen

Joke Willigers (V.H. H.M. Waters)

Zand 33, 5721 SM Asten (Liessel) (0493) 34 25 68

**IS JOUW MEE-LEZER
NOG GEEN ABONNEE?**

**DE
GILDETROM**

HET BLAD VOOR JONG EN OUD!

PAULISSEN

GROND- WATER- EN WEGENBOUW

- Voor alle grondwerkzaamheden
- Verhuur moderne graafmachines
- Bronbemaling
- Sloopwerken en puinrecycling
- Zand- en grinthandel
- Tankservice (ook credit-card), car-wash

Nieuwkerksedijk 23, 5050 AB Goirle, (013) 534 84 84

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66

Blinkt uit in vakmanschap

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift
Over de Noordbrabantse schuttersgilden
uitgave van de Stichting de Gildetrom
ISSN 1380-233X. Jaargang 43 (1996), afl. 3

Hoofredactie

A.H.P.J. Dams
Loon 7
5581 VH Waalre
tel. 040-2213365

J.A.M. Govers (redactieadres)
Beverlaan 11
5581 EE Waalre
tel. 040-2213842

Redacteuren

Eur. Gem. Hist. Schutt.

M.E.M. v.d. Voort
Valklaan 6
5613 EC Eindhoven
tel. 040-2438521

Maasland

K. v.d. Bruggen
Vlasmeesterstraat 53
5261 TB Vught
tel. 073-6564860

Noordbr. Federatie

R. Haase
Wapendragerstraat 40
5641 GT Eindhoven
tel. 040-2811527

Kempenland

J. v.d. Heijden
Dordognelaan 53
5627 HB Eindhoven
tel. 040-2423984

Kwartier van Oirschot

H.C.P. van Hout
De Gaanderij 31
5688 TR Oirschot
tel. 0499-571258

Land van Cuijk

H. Christiaans
Koperwiekstraat 8
5451 XN Mill
tel. 0485-453439

Peelland

M.H.G. van Horik
Postel 45
5711 ET Someren
tel. 0493-496998

Baronie en Markiezaat

A.G. Boot
Korte Brugstraat 28
4871 XS Etten-Leur
tel. 076-5013270

Administratie

L.G.J. Huijbers
Dr. de la Courtstraat 71
5421 JG Gemert
tel. 0492-361855

Betalingen

Rabobank Gemert
rek.no.: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom
Girorekening van deze
bank: 839132

Voorwaarden

Abonnementsprijs 1996: collectief abonnement
f 13,25; Particulier abonnement f 18,25
Aanmaningskosten f 5,-
Abonnement dient bij vooruitbetaling te worden vol-
daan. Het wordt geacht te worden voortgezet, tenzij
opzegging voor 1 november geschiedt. Abonnementen
kunnen elk moment ingaan.
De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar beste
weten en in ieders belang te redigeren.

Sluitingsdatum inzenden kopij afl. 4

1 november 1996 (verschijnt 15 december 1996)

Medewerkers aan dit nummer

(buiten de redactie)

H. Engelen, L. Huijbers, W. Janssens, C. van Loy,
F. Meeuws, C. van de Nobelen, H. van Schalkwijk,
J. Timmermans, W.J. van der Voort, L. Welten, B. van
Wieringen.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd
en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting
De Gildetrom.

Vormgeving: P. Kemper
Druk: Drukkerij Bek, Veghel.

TER INLEIDING

Brabantse gilden komen steeds meer in beeld. Samen, maar ook de
afzonderlijke gilden. En alsof dat nog niet genoeg is, verscheen dit jaar
ook nog een postzegel met de beeltenis van twee gildebroeders. Had dit
ook u en mij kunnen overkomen? Harrie-Jan van Nunen licht een tip van
het vendel op in het interview.

Ook in Den Haag kwamen de gilden in beeld bij de feestelijke herden-
king op 13 juni van de erkenning van Brabant, 200 jaar geleden. De ken-
nismaking beviel de Haagse dames en heren voortreffelijk. Zo goed zelfs,
dat een nieuwe uitnodiging volgde om bij Prinsjesdag 17 september
opnieuw van de partij te zijn.

In 'eigen land' werd het feest van de erkenning gevierd op 16 juni, op zes
plaatsen in Brabant. Saamhorigheid was één van de kenmerken, maar er
waren er meer. Een uitvoerige reportage geeft een indruk hiervan.

Binnenkort komen de gilden nog twee keer in beeld: tijdens de Drie
Historische Dagen op 4, 5 en 6 oktober en tijdens de Hoofddierendag op
12 oktober. Beide keren in het provinciehuis in Den Bosch.

De scherpe blik ontwaart soms heel bijzondere gildeattributen. In Grave
beschikt het Cloveniersgilde over een 'Gewalterstaf'. Daarbij hoort ken-
nelijk een 'gewalter', en die functionaris wordt in deze aflevering eens
tegen het licht gehouden.

En verder bieden we ook deze keer natuurlijk het nieuws over en voor
elkaar in de vaste rubrieken.

Bij de vorige aflevering was er sprake van enige technische tegenslag,
waardoor een aantal abonnees geen (of geen volkomen) exemplaar van
De Gildetrom ontvangen heeft. Dit wordt binnenkort rechtgezet. ■

Omslagfoto:

Oude deken Gerard Daamen sr. en jeugdvendelier Dennis van den
Bosch (gilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan Vught).

Redactioneel

Nog enkele maanden scheiden ons van het begin van een nieuwe
jaargang. Dat betekent, dat de gezondheid van de financiële rela-
ties onder de loupe genomen dient te worden. Zonder hier al te
diep op in te willen gaan: de penningmeester wenst u allen
'gezondheid'.

Abonnementen lopen door, tenzij ze opgezegd zijn vóór 1 novem-
ber. Houdt u a.u.b. rekening met deze datum, ook als het om
méér abonnementen gaat. Deze stand is belangrijk in verband
met het bepalen van de oplage.

Wijzigingen in het abonnementenbestand dienen schriftelijk te
worden doorgegeven aan de administrateur. Correspondenten
en redactie nemen geen adres- en andere wijzigingen aan.

Tenslotte dankt de redactie ook vanaf deze plaats allen die op
enige manier aan deze aflevering hebben meegewerkt. Door de
zorg van al die mensen blijft ons blad een tijdschrift van, voor en
over de Brabantse gildebroeders. ■

DE GEWALTER

een bijzondere functionaris in het gilde.

Dr. E. van Autenboer heeft onlangs na jarenlang onderzoek een bijzonder waardevol boekwerk gepubliceerd: 'De kaarten van de schuttersgilden van het hertogdom Brabant 1300-1800'.

In bijna 700 bladzijden tekst vergelijkt hij de kaarten van de schuttersgilden en behandelt daarbij o.m. ook de verschillende gildedefunctionarissen. Dat lezende valt het op dat de functie van 'gewalter' binnen het Brabantse gildewezen in het geheel niet vermeld wordt. Toch kende en kent het Graafse Cloveniersgilde een dergelijke functionaris. Autenboer is echter niets te verwijten: de functie van gewalter komt eenvoudigweg niet voor in de kaart of het octroy van het Graafse Cloveniersgilde uit 1527. Het lijkt dan ook zinvol om in 'De Gildetrom' eens aandacht aan deze functionaris te besteden.

De 'gewalter'

Voor zover na te gaan kent alleen het Cloveniersgilde een dergelijke functionaris en heeft de niet meer bestaande Graafse broederschap van St. Barbara uit 1443 zeer waarschijnlijk een gewalter, maar in elk geval een gewalterstaf gekend. Het Graafse parochie-archief vertelt ons dat de scheidende leden van de broederschap in 1834 het zilver van de gewalterstaf en de platen van de krans voor f 69,- hebben verkocht. Nadien zijn deze spullen helaas nergens meer opgedoken. Mogelijk zijn ze in een of ander museum terecht gekomen dan wel in een particuliere verzameling en komen ze hopelijk ooit eens boven water.

De Cloveniers bezitten nog een unieke gewalterstaf, beslagen met 57 ruitvormige zilveren stokplaten, het teken van waardigheid van de gewalter (zie foto). Van deze gewalter weten we maar bijzonder weinig. Niet alleen ontbreekt hij in de kaart van het Cloveniersgilde, maar ook zijn geen andere (gilde)documenten bekend die zeggen wat zijn taak was, wat zijn positie binnen het gilde was, enz. De Graafse stadsarchieven vermelden een enkele keer de gewalter en de gewalterstaf, echter zonder aan te geven wat voor een functionaris hij nu was. Op de gewalterstaf zit een stokplaat uit 1616 van gewalter Jan Gisberts, die zich daarop 'geweldighe van de heere de Cleveniers' noemt.

We blijven dus zitten met de vraag: „wat is nu eigenlijk een gewalter?” Het woord 'gewalter' of 'geweldighe' (ook 'geweldighe' of 'geweldighe') komt voor in het Middelnederlands en is afgeleid van het woord 'gewelt', wat de betekenis heeft van macht of gezag.

In de militaire rechtspraak bestaat nog steeds de functionaris 'provoost geweldighe', een onderofficier van de Koninklijke marechaussee die belast is met de handhaving van orde en rust tijdens de rechtzittingen en toezicht houdt op de militaire verdachten. De militaire garnizoenen in de vestingstad Grave hebben

in vroegere eeuwen ook een provoost geweldighe gekend, zodat het begrip 'geweldighe' of 'gewalter' in Grave niet onbekend zal zijn geweest. Autenboer noemt in zijn boek wel de 'boet- of berouwmeester' (soms ook 'provoost' genoemd) als een soort rechtsprekende functionaris, die volgens hem slechts sporadisch voorkomt. W.J. Hofdijk heeft het in zijn 'De oude schutterij in Nederland' over '...De Provoosten of Geweldighe wien Vendelen de wacht hebben...' en '...ende sal verbeuren tegens den Provoost...' De taak van onze gewalter lijkt dan ook te liggen op het gebied van de rechtshandhaving.

Dat brengt ons tot de veronderstelling dat de gewalter binnen het gilde belast was met de handhaving van orde en tucht, het innen van de boetes en de tenuitvoerlegging van andere straffen. De gildebroeders hadden zich destijds aan vrij strenge regels te houden en op overtreding ervan stonden boetes. De heer van de stad zou niet gediend zijn met een ongedisciplineerde schutterij; een organisatie, belast met de handhaving van de rust en orde in de stad moest zelf natuurlijk het goede voorbeeld geven.

Bovendien zou dat het aanzien van de gildebroeders zelf schaden, die immers behoorden tot de gegoede burgerij.

De gewalter met zijn belangrijke taak moest dus als zodanig herkenbaar zijn en daarom droeg hij de staf als teken van waardigheid. Het lijkt erop dat de Graafse gewalter in de loop der tijd tot de gilde-overheid is toegetreden. In elk geval liep hij 'neffens den konink' als het gilde uitrukte en zal daarbij de gewalterstaf wel gedragen hebben. Vandaag de dag loopt de voorzitter van het Cloveniersgilde met gewalterstaf ook naast de Koning als het gilde zich presenteert.

In 1817 ondertekent R. Albers Rzn als gewalter een brief, waarin hij de gemeenteraad van Grave meldt dat het Cloveniersgilde weer gaat koningsschieten ter ere van Koning Willem I. Hieruit blijkt dat de functie van gewalter in de loop der tijd een andere inhoud heeft gekregen. Vanaf de 'restauratie' van het Cloveniersgilde in 1974 draagt de voorzitter tijdens officiële gelegenheden de gewalterstaf, maar zijn functie draagt niet de naam van 'gewalter'.

De gewalterstaf

De staf van het Cloveniersgilde, zoals destijds gedragen door de gewalter in de uitoefening van zijn functie, mag gerust uniek worden genoemd. Deze eikenhouten staf is 1,40 m lang en heeft een doorsnee van 4,5 cm. De staf is beslagen met 57 zilveren 'stokplaten', die op één na ruitvormig zijn. De ruitvorm komt overigens niet of nauwelijks voor als gildezilver in Noord-Brabant.

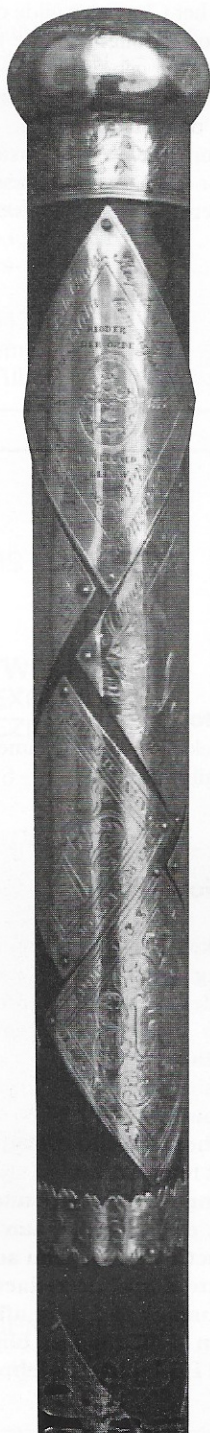
Het eerste schild is in 1581 op de staf aangebracht, terwijl het jongste uit 1865 dateert. Op 32 cm van de bovenzijde, die is versierd met een zilveren gegraveerde knop, bevindt zich een gestileerde zilveren band uit 1633, die een breuk in de staf camoufleert. Niet enkel de platen maar ook de stok zelf hebben dus een respectabele leeftijd.

In 1795, zo lezen wij in de archieven, was het stadsbestuur van plan de gewalterstaf en het overige gildezilver te verkopen. Mogelijk had het stadsbestuur geld nodig voor de wederopbouw van de stad, die veel geleden had van de belegering door de Fransen in de winter van 1794. De plaatselijke drukker moest daarvoor een catalogus maken, waarmee de geachte

cliëntèle zijn keus kon maken. Om onbekende reden is de verkoop gelukkig niet doorgegaan.

De afbeeldingen op de stokplaten zijn zeer gevarieerd en voor genealogisch onderzoek bijzonder waardevol. Binnen het randschrift zijn wapens en huismerken van de schenkers weergegeven. Deze afbeeldingen kunnen in een onderzoek

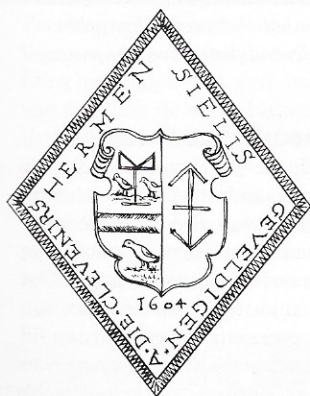
naar de samenstelling van families soms het definitieve bewijs geven, dan wel aanwijzingen geven tot een oplossing.

De afbeeldingen 2 en 3 geven zoiets aan:

De randschriften vermelden niet enkel de namen van de gulle gevers, maar ook hun (gilde)functie en/of beroep.

Er zijn drie stokplaten van de gewalter: 1604 Herman Sielis, 1615 Jacob van Ruent en 1616 Jan Gisberts.

Voorts hebben deken (10x), koning (6x), luitenant (4x), ambtman (3x), secretaris (2x), president (2x), korporaal (2x), stadhouder, rentmeester der domeinen, scholtis, vaandrig en sergeant een schild aan de collectie toegevoegd. Ook een tweetal weduwen van gildebroeders liet zich niet onbetuigd. De overige stokplaten zijn afkomstig van personen zonder afbeelding van wapen of huismerk en vermelding van functie; een enkeling verstout zich nog om zijn beroep te vermelden. We gaan er van uit dat het hier gaat om gildebroeders.

Uit welke periode dateren deze stokplaten? Tussen 1615 en 1634 zijn maar liefst 36 schilden aan de staf toegevoegd, terwijl de rest onregelmatig verdeeld is over de periode 1581-1648. De concentratie in het begin van de 17de eeuw is niet zo vreemd, omdat deze periode een bloeiperiode van de schutterijen in Nederland (en ook voor het Cloveniersgilde) was. Tijdens kortstondige oplevingen in de 19de eeuw zijn de laatste 4 stokplaten geschonken.

Waarom voegden al deze personen een stokplaat toe aan deze gewalterstaf? Het antwoord is eenvoudig: we weten het niet. We kunnen slechts veronderstellen dat het een mogelijkheid was voor Gravenaren om hun maatschappelijke belangrijkheid (o.a. een functie binnen het schuttersgilde) aan te tonen en op deze manier de geschiedenis in te gaan.

Mogelijk zijn er nog andere gilden, die informatie kunnen geven over de gewalter dan wel gelijkwaardige functionarissen of over de gewalterstaf of eenzelfde teken van waardigheid met andere naam. We houden ons aanbevolen voor reacties.

Jan Timmermans

PRONKJUWELN UIT DE SCHUTTERSWERELD

Op 11 oktober 1896 richtten enkele schutterijen uit de omgeving Weert de kantonale schuttersbond Eendracht Maakt Macht op.

De schutterij St. Antonius uit het Brabantse Budel behoorde ook tot de oprichters. Maar liefst 36 schutterijen uit de regio Weert zijn hiervan in de afgelopen 100 jaar lid geweest of nog lid. Momenteel zijn er 26 schutterijen lid.

De Brabantse inbreng binnen de Weertse schuttersbond in de afgelopen eeuw:

St. Antonius*	Budel	1896 - 1906
St. Nicolaas*	Budel	1904 - 1906
St. Nicolaas en Antonius*	Budel	1907 - 1913
		1921 - 1940
		1953 - heden
St. Joris	Budel-Schoot	1907 - 1911
St. Joseph	Budel-Dorplein	1927 - 1940
		1948 - 1991
St. Hubertus	Budel-Schoot	1957 - 1962

*Door fusie zijn schutterij St. Antonius en St. Nicolaas Budel in 1907 samengegaan onder de naam van Verenigde Schutters St. Nicolaas en St. Antonius.

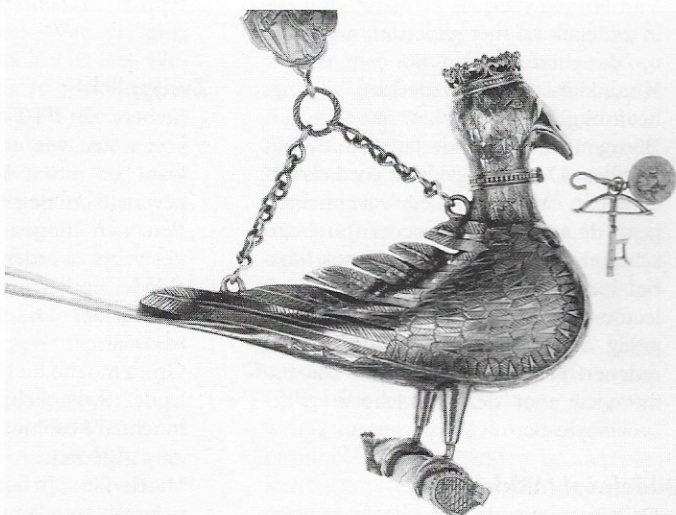
Deze schutterij is thans de enige Brabantse schutterij die aangesloten is bij de Oud Limburgse Schuttersfederatie.

Het eeuwfeest

Tijdens het hoogfeest van St. Petrus en Paulus, 29 juni j.l., vierde de schuttersbond Eendracht Maakt Macht haar eeuwfeest met een Pontificale Eucharistieviering, een defilé, een optocht, demonstraties, receptie en feestavond. Ook werd er een jubileumboek gepresenteerd.

Tentoonstelling

Als afsluiting van het jubileumjaar zal er van 27 oktober 1996 tot 12 januari 1997 een tentoonstelling worden ingericht. De tentoonstelling krijgt de titel 'Pronkjuwelen uit de Schutterswereld'. De voorbereidingen van deze speciale expositie zijn nog in volle gang. Vele top-stukken van de schutterijen in en om Weert worden tentoongesteld.

Papegaai van het gilde van Sint Catharina te Weert, zilver. Onbekende edelsmid, eind 16e eeuw. Gemeentemuseum Weert (Foto: Gemeentemuseum Weert)

Zo schonk bijvoorbeeld de laatste abdis van het mini-vorstendom Thorn, Maria Cunegondis, aan alle schutterijen die hadden deelgenomen aan haar vorstelijke intrede te Thorn, een zilveren herinneringsschild. Maar liefst 6 van deze schilden uit 1778 zijn dankzij de zorgzaamheid van de afzonderlijke schutterijen bewaard gebleven. Voor het eerst zullen zij samen te zien zijn.

Uiteraard kan men de ontwikkeling zien van koningsplaten en koningsvogels in de afgelopen eeuwen.

Tevens zullen er nog enkele kunstzinnige vaandels en andere attributen uit het schutterswezen te aanschouwen zijn.

De tentoonstelling vindt plaats van 27 oktober tot en met 12 januari in gemeentemuseum 'de Tiendschuur' aan de Recollectenstraat 5a te Weert. De toegang is gratis.

Openingstijden : dinsdag t/m zondag van 14.00 - 17.00 uur. Gesloten op 25 december en 1 januari.

*Harrie-Jan van Nunen
acht miljoen keer het land
in:*

HET IS EEN EER OM OP DE POSTZEGEL TE STAAN

Tamboer Harrie-Jan van Nunen (24) is dezer maanden een drukbezet gildebaasje. Hij moet maar liefst acht miljoen keer het land in. Neen, niet in levende lijve, maar als boegbeeld van de 200-jarige provincie Noord-Brabant.

door Kees van der Bruggen

Van Nunen staat als achtjarig knulletje in gildepak en mét gildetrom afgebeeld op de postzegel van 80 cent die de Koninklijke PTT Nederland onlangs heeft uitgebracht.

Bij menigeen is Harrie-Jan al in de bus gevallen. De postzegel is zo goed als uitverkocht. Voor postzegelverzamelaars geldt de actieve gildebroeder (tamboer, schutter én sinds enkele jaren ook fanatiek bazuinblazer) intussen als een 'collectors-item'; een zegel die men niet graag in de verzameling mist. Alom redenen voor De Gildetrom voor een interview met deze Oirschotse gildebroeder-in-het-nieuws.

Gildefeest Middelbeers

De meest voor de hand liggende vraag is: hoe kom je op een postzegel? Harrie-Jan van Nunen: „Daar hoef je niets voor te doen. Het overkomt je.

Ongeveer anderhalf jaar vóór de postzegel is uitgebracht heeft de heer F.J. Siebers van PTT-Post Filatelie contact gelegd met secretaris Cor Smetzers van ons gilde. Cor is tevens mijn oefenmeester als tamboer. Siebers vertelde van de postzegelplannen in verband met het tweehonderdjarig bestaan van de provincie. Hij is met Smetzers gaan praten en had de foto bij zich waar ik als achtjarig jongetje op sta. Samen met de inmiddels overleden vaandrig Martien van Erp.

De foto is ruim vijftien jaar geleden gemaakt op het gildefeest in Middelbeers. Eén van mijn eerste gildedagen als kleine jongen. Hans-Joachim Schröter uit Eindhoven is de fotograaf en de

ontwerpster van de postzegel, Joke Ziegelaar uit Leiden, vond de afbeelding typisch Brabants voor de jubileumviering”.

Zwijgplicht

Siebers van PTT-Post wilde van Smetzers weten wie er op de foto stonden, want er moest toestemming worden gevraagd om de afbeelding te gebruiken. Personen mogen niet zomaar op een postzegel worden afgedrukt. Daarop volgde onder meer een gesprek met Harrie-Jan. Die had natuurlijk geen bezwaar.

Grote moeite had hij met de hem opgelegde zwijgplicht. Alle betrokkenen mochten absoluut niets vertellen wat er ging gebeuren.

Harrie-Jan: „In het begin wil je het tegen iedereen vertellen. Het is natuurlijk een geweldige eer als je op een postzegel komt. Meestal is dat alleen weggelegd voor staatshoofden, of beroemde schrijvers of kunstenaars. Vaak zijn die laatsten ook al overleden. Maar het is iets bijzonders als er tijdens je leven een zegel wordt uitgebracht. En dan ook nog in een oplage van acht miljoen en bovendien een courante soort. In dit geval tachtig cent. Zeg maar een zegel die op brieven moet worden geplakt”.

Toch heeft hij meer dan anderhalf jaar zijn mond gehouden.

Alleen de laatste dagen vóór 13 juni, de dag van uitgifte, lukte dat niet meer. Hij werd benaderd door journalisten voor interviews (want die hadden het al op 30 mei van de PTT gehoord) en kwam daardoor in tijdnood op z'n werk. Zijn werkgever moest hij toen wel informeren.

Harrie-Jan van Nunen in de gerestaureerde Balzaal op het Binnenhof (het voormalige gebouw van de Tweede Kamer) in Den Haag: „Het is uniek dat een nog levend persoon op een postzegel wordt afgebeeld”.

Punctuele houding van weduwe

Evenals Harrie-Jan moest ook de weduwe van vaandrig Martien van Erp, mevrouw Mart van Erp-Van Steenhoven, toestemming geven voor het gebruik van de foto op de postzegel. Dat liep door bemiddeling van de vader van Harrie-Jan, eveneens een enthousiast lid van de Oirschotse Broederschap van Onze Lieve Vrouwe, vlekkeloos. Ook voor haar gold de zwijgplicht. Harrie-Jan: „Dat heeft zij zeer punctueel opgevat. Zij heeft zelfs haar kinderen niets verteld. Zelfs niet toen in Oirschot het geruchtencircuit op gang kwam en een zoon enkele dagen voor de aanbidding van de eerste zegels, aan onder andere minister-president Kok, in Den Haag vroeg: „Moeder is er iets bijzonders aan de hand?”. Haar antwoord was een cordaat „neen”. Ze hebben het pas vernomen toen we terugkwamen. Gelukkig was de familie achteraf niet boos”, aldus Harrie-Jan van Nunen.

Leuke reacties

Toen de zegel eenmaal in omloop was, mocht de tamboer het min of meer van

Postzegel 200 jaar Noord-Brabant

Naam: H.J. van Nunen
Roepnaam: Harrie-Jan
Leeftijd: 24 (09-08-1972)
Adres: Oude Grintweg 16
Woonplaats: 5688 MA Oirschot
Gilde: Broederschap van
 Onze Lieve Vrouwe
 Oirschot
Plaats: Oirschot
Functionies: Tamboer, bazuinblazer,
 schutter
Gildebroeder sinds: 1972
Gildekring: Kwartier van Oirschot
Beroep: Hypotheekspecialist
Burgerlijke staat: Ongehuwd
Hobby's: Zwemmen, hond, gilde

de daken schreeuwen dat zijn beeltenis op de allernieuwste PTT-zegel stond. „Natuurlijk heb ik dat niet gedaan. Anderen stoken dat vuurtje wel op. Je krijgt veel uiteenlopende reacties. Op het werk, familie en vrienden, mijn vader in zijn groentewinkel, gildebroeders, leden van de scouting en wildvreemden. Erg leuk.

Zo kwam er bij voorbeeld een postzegel-verzamelaar helemaal uit Schiedam naar Oirschot rijden om een handtekening van mij naast de zegel. Helaas was ik niet thuis. Later heb ik dat zelf opgelost door een speciaal kaartje te maken met de bewuste zegel en mijn handtekening. Die kaartjes heb ik in het begin ook uitgedeeld aan goede bekenden”, aldus Van Nunen, die zich even een bekende Nederlander voelt.

„IK VOEL ME EVEN EEN BEKENDE NEDERLANDER”

De eerste dagen kreeg hij ook reacties in de zin van: je zult er wel rijk van worden. „Die mensen denken dat ik van PTT-Post een vorstelijke vergoeding heb ontvangen. Gekscherend zei ik in het begin dat ik van elke verkochte zegel ’n dubbelkje kreeg. Toen de vragen bleven aanhouden heb ik dat tarief verhoogd tot ’n kwartje. Flauwekul natuurlijk. Dat was een grapje. Ik krijg er niets voor. Nogmaals: het gaat mij meer om de eer dan om een financiële vergoeding”. Bovendien, zo weet de 'bekende Nederlander' te melden, heeft PTT-Post bij weigering van toestemming bepaalde veiligheidskleppen ingebouwd. „Als er een nieuwe postzegel verschijnt, zijn er per keer vier ontwerpen. Standaard is altijd een stilven, zonder personen erop. Dat wordt dan gebruikt als alternatief, mocht men met een serie in problemen komen”.

Familie heeft gildetraditie

Lid zijn van de Oirschotse Broederschap heeft bij Van Nunen een lange familie-traditie. Voor zover Harrie-Jan weet, was zijn overgrootvader, opa en vanzelfsprekend zijn vader al lid. „Die vergaande traditie is ook de reden dat ik als

mènnike van vier meeinging met het gilde. Ik weet nog dat ik een piek kreeg die ik amper kon dragen. Ik moest toen bij de patroonheilige lopen. Op iets latere leeftijd wilde ik trommen leren. Als kleine man ging dat niet snel. Ik kon weliswaar iets trommen, maar kon de trom niet dragen. Muziekrommen, die iets hanteerbaarder in formaat zijn, mochten toen niet. Rond het Landjuweel in Oirschot in 1980 hadden mijn ouders een tussenmaat-trom gekocht. Met die trom mocht ik voor het eerst mee naar Middelbeers. We liepen toentertijd altijd met vijf tamboers. Ik als kleinste in het midden. Kennelijk heeft de fotograaf dat een mooie opstelling gevonden en is het plaatje geschoten. Met als resultaat, ruim vijftien jaar later, ik op een Brabantse postzegel”, vertelt de tamboer.

Brabants kampioen

Het trommen is Harrie-Jan altijd in het bloed gebleven. Al spoedig kreeg hij les van Cor Smetters, maar zijn probleem was dat ie groter moest worden. Zijn 'tussenmaatje trom' was te klein voor wedstrijden.

In 1983 kreeg hij een andere trom waarmee hij aan de wedstrijden kon meedoen. „Maar de eerste keer op een wedstrijd was het bingo! Wat er toen gebeurde vergeet ik nooit. Het leek allemaal goed te gaan, maar op die eerste wedstrijd waaide mijn hoed af.

Dat was een ramp. Ik kreeg een derde prijs. Echter niet op dezelfde dag, want er was een zilverprijs tekort. Later is die alsnog uitgereikt op een vlooiemarkt. Ook dat vergeet je niet. Je miste de bekroning die bij een gildedag hoort”. Inmiddels is de prijzenkast van tamboer Van Nunen met zo'n zeventien zilveren schilden rijk gevuld.

Zo werd hij in 1993 in Oploo Brabants kampioen in de C-Klasse. In 1995 werd hij in Elshout kampioen in de B-Klasse. Ook met de groep heeft het Oirschotse gilde goede resultaten geboekt. Volgens hem komt dat mede doordat de kring Kwartier van Oirschot sinds 1990 fanatiek is geworden op tromgebied. Onder meer door een herindeling van Klassen, zodat promotie beter is geregeld en het mogelijk wordt om ook aan wedstrijden buiten de kring deel te nemen.

Zelf repeteert Harrie-Jan elke dag een half uur met zijn trom. Vijf dagen per week.

„OP DE EERSTE WEDSTRIJD WAAIDE MIJN HOED AF”

Bazuinblazen: nieuwe loot

Dezelfde resultaten die de Broederschap heeft geboekt met het trommen, wil men sinds enkele jaren evenaren met het bazuinblazen. Harrie-Jan doet er ook

„VIJF DAGEN PER WEEK ELKE DAG EEN HALF UUR TROMMEN”

enthousiast aan mee. Van Nunen: „Op een bepaald moment hebben we vier bazuinen gekocht ter completering van het gilde. Alleen we hadden niets. Geen bezetting, geen partituren, geen instructeur. Peter Capel heeft toen de instructie ter hand genomen. Twee junior-dames uit onze gemeente hadden interesse. Dan doe ik ook mee, zei ik. Een collega-tamboer volgde het voorbeeld. We hebben nu een team met twee dames en twee heren”.

In Eindhoven zijn ze al eens Brabants kampioen geworden. In Elshout, afgelopen jaar, werden ze gediskwalificeerd. „Omdat er dames bij waren”, zegt Van Nunen nijdig. Buiten mededinging hebben ze hun partij geblazen en zich gepresenteerd.

„Als je de cijfers ziet, waren wij de winnaars”. Hij is er nog teleurgesteld over. In zijn optiek moeten de reglementen die vrouwen van wedstrijden uitsluiten, snel worden aangepast. „Anders verdwijnt onze bazuingroep. Maar ook bazuingroepen uit andere kringen.

Dat is jammer, want een bazuingroep in combinatie met een tamboersgroep geeft het gilde een nieuwe dimensie. Je doet mee aan wedstrijden om te winnen. Dat geldt ook voor dames in een groep. Je moet niet discrimineren. Overigens denk ik dat het aanpassen van die reglementen niet zo moeilijk is. Officieel wordt er niet gesproken over de sekse van deelnemers”, aldus de tamboer-van-de-Brabant-zegel.

Op zoek naar bazuinmuziek

Harrie-Jan vindt dat er voor de gilden weinig tot geen goede bladmuziek voor bazuinblazers voorhanden is. „Meestal leent of copieert het ene gilde die van het andere. Dan komt er weinig vernieuwing in. Zelf zijn we ooit op zoek gegaan en kwamen in Roosendaal terecht. Maar dat zoeken is erg tijdrovend. Alleen doordat we een ander dan het gangbare repertoire hebben, vallen we op. In Nederland moet veel bazuinmuziek voorhanden zijn. Ik denk dan aan muziekstukken voor bazuinblazers van de militairen. Die moeten ongetwijfeld in archieven liggen. Ik heb daar onvoldoende ingangen. Dus als er gildebroeders zijn die mij daarbij kunnen helpen, graag. Laat ze me bellen”, besluit Van Nunen. ■

*Manifestatie 200 jaar
provincie Noord-Brabant*

GILDEN GEVEN PRIMA VISITEKAARTJE AF OP BINNENHOF

Meer dan honderd gildebroeders en gildezusters hebben op donderdag 13 juni op het Binnenhof in Den Haag een excellent visitekaartje afgegeven namens de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS).

door Kees van der Bruggen

Dit gebeurde in het kader van het 200-jarig bestaan van de provincie Noord-Brabant. Met de manifestatie 'Brabant op het Binnenhof' is het provinciebestuur er uitstekend in geslaagd de veelzijdigheid en bedrijvigheid van het hedendaagse Noord-Brabant bij de leden van de Staten Generaal en het kabinet onder de aandacht te brengen. Niet op z'n minst door de geweldige ondersteuning van deze manifestatie in het Haagse regeringscentrum door de NBFS. De aanwezigheid van de gilden werd door de landelijke pers met twee handen aangegrepen om het Brabant-thema met tv-beelden en foto's te doen leven.

Veel Haagse en Brabantse prominenten

Tamboers, bazuinblazers, vaandeldragers, koningen, en één koningspaar,

Zonder dat de hoofdvaandels de grond raken, maken de Noordbrabantse gilden hun entree op een zonnig Binnenhof

*Tamboers, bazuinblazers, koningen, zilverdrag-
gers, hoofdlieden en vendeliers vormen een
indrukwekkende stoet in
het hart van politiek Den Haag*

*Het (enige) koningspaar kwam
uit Budel (Sint-Joris) naar de
Ooievaarsstad*

bestuurders en vendeliers uit alle kringen van de federatie waren in hun beste uitmonstering aanwezig. De zon liet zich die dag ruimschoots zien, hetgeen minister-president Wim Kok de uitspraak ontlokte: 'Hierboven schijnt men altijd het beste met de Brabantse gilden voor te hebben'.

Naast de premier genoten onder anderen ook de ministers Wijers, Sorgdrager, Dijkstal, de voorzitters van de Eerste- en Tweede Kamer, Tjeenk Willink en Deetman, tal van Kamerleden en Brabantse 'captains of industry' van de gildemanifestatie. De fotoreportage onderschrijft de inzet van de Brabantse gilden op het Binnenhof, waardoor de provincie grote indruk in het 'Haagse' heeft achtergelaten.

*Omgeven door VIP's en Kamerleden kwijt
minister-president Wim Kok, samen met
Commissaris van de
Koningin Frank Houben en Tweede Kamer-
voorzitter Wim Deetman de vlag van hoofd-
vendelier Leo Konings
(Sint-Willebrordus, Esch).
Kok: „Ik wist niet dat jullie Brabanders zoveel
gewicht meetorsen”*

*Even pauze op het muurtje voor museum Het Mauritshuis. Zo te zien voelt de Vughtse vendelier
Harrie van Vreede zich op z'n gemak tussen de bazuinblaasters uit Oirschot*

VEEL GILDE- BROEDERS BIJ VIERING 200 JAAR BRABANT

Op 16 juni vierden de gezamenlijke Brabantse gilden het 200-jarig bestaan van de provincie Noord-Brabant. In elk van de zes kringen was één plaats uitgekozen, waar de gildemanifestatie gehouden zou worden, tegelijkertijd en met één en hetzelfde programma.

Het werd een mooie, kleurige festiviteit, een teken van eendracht en samenwerking, onderling zowel als met de twee heren: de geestelijke en wereldlijke overheden. De weergoden werkten zelfs mee, het thuisfront kneep op deze Vaderdag even een oogje dicht en het grote publiek had de oogjes blijkbaar nog niet open.

De Commissaris van de Koningin in Noord-Brabant had als 'eerste Brabander' voor alle deelnemers een korte toespraak, die hierbij afgedrukt wordt.

De diverse organiserende gilden mogen terugzien op een geslaagde dag die - vooral in de steden - best meer belangstelling had mogen krijgen.

Eindhoven en Brabant 200

Een schoonmaakploeg veegde het Stratumseind schoon, een verdwaalde feestvierder sliep zijn roes uit in het portiek van Dynamo en de eerste gildebroeders verzamelden zich op deze zonnige zestiende juni in de Wintertuin van hotel Dorint. Zo rond de klok van half tien trokken enkele honderden gildebroeders - tamboers, bazuinblazers, koningen, zilverdraggers en noem maar op - in een

Gildemaal in de openlucht

bonte stoet naar de Catharinakerk. 'Gildebroeders, blaast uw klaroenen, zwaait uw vendels en roert de trom.' En dat deden ze. De slaperige binnenstad van Eindhoven werd er wakker van, maar de bewoners bleven in bed. Voor hen was het nog te vroeg. Alleen de jongeman uit dat portiek stond half slapend overeind en had de droom van zijn leven.

maten gelegenheid te geven de boel aan kant te doen. Massale opmars, eed van trouw, vendelgroet, officiële toespraken en daarna allerlei demonstraties en dat onder het toeziend bronzen oog van Mr. Jan van Hooff, in 1796 de eerste Eindhovense volksvertegenwoordiger in de Staten-Generaal. Michel Meijers van het Sint Catharinagilde Woensel schoot het

Massale opmars op de markt

De eucharistieviering, met als voorganger pastor C. van Bavel en met het koor van 'De zangers van Sinte Cathrien', was een indrukwekkende plechtigheid. Na het hernieuwen van de eed van trouw aan het geestelijk gezag, trok de gildestoet - zes rijen dik - via de Rechtestraat naar de Markt. Sommige terrasgangers keken verstoord op, maar bij het zien van zo veel kleurige pracht en praal gingen ze er toch nog eens even voor zitten. Na de gildemaaltijd in de openlucht deed men opnieuw met veel tromgeroffel een rondje binnenstad. Dat intermezzo was ook nodig om Tinus Kanter en zijn

laatste stukje van de vogel naar beneden en kreeg uit handen van de voorzitter van kring Kempenland, Henk Luiten, het koningskruis uitgereikt. Ondanks de matige publieke belangstelling - maar gelukkig is dat geen norm om een gildefeest als geslaagd te beschouwen - kon het organiserend comité, de twee Eindhovense stadsgilden, als contente mensen terugkijken op een zeer geslaagde Brabant 200-manifestatie.

Gilden te kijk

Toen de gilden van het Kwartier van Oirschot gevraagd werd, de viering van

Gilde in optocht naar de markt

200 jaar Brabant op vaderdag 16 juni 1996 in Tilburg op te luisteren, gaven ze daaraan natuurlijk gehoor. Weliswaar kwamen er minder gildebroeders en zusters opdagen dan zich in eerste instantie hadden aangemeld, maar de groep vormde desondanks een representatief geheel. Het programma zat goed in elkaar en liep vanaf het opstellen voor een gezamenlijk optrekken naar de kerk op rolletjes. Naast genodigden en gilden was er weinig belangstelling voor de plechtige eucharistieviering. Wierook was er genoeg.

Na een gezamenlijk natje en droogje volgde het defilé op het raadhuisplein. Op het bordes van het paleis-raadhuis stond een handjevol hoogwaardigheidsbekleders. Publiek, met uitzondering van een paar toevallige passanten en wat roller-scaters was er niet. De geluidsinstallatie was slecht, het volkslied ontbrak bij het vernieuwen van de eed van trouw en men had zelfs niet de moeite genomen de vlaggenmasten op het raadhuisplein van vlaggen te voorzien. De gilden mordden, maar deden wat van hen gevraagd was. Snakkend naar een glaasje vertrokken ze weer, vanwaar ze gekomen waren.

Gildemanifestatie Peelland 200 jaar provincie Noord-Brabant

Brabanders vieren feest, al is de aanleiding ervoor soms heel zwakjes. Een 200-jarige mag er gerust op vertrouwen, dat er stevig gefeest wordt. Niet iedereen bereikt die leeftijd. Je mag een 200-jarige ook niet kwalijk nemen, dat hij in zijn wijsheid zelf de datum bepaalt en soms ook nog tot hoe lang het feest mag duren. Het gezag beslist en wordt aanvaard. Dat past gildebroeders. Wat geldt voor de datum geldt ook voor de aanwijzing van de zes plaatsen, waarin de 200-jarige zijn feest wil vieren. Als daarbij over het hoofd wordt gezien, dat een van die plaatsen nog niet 200 jaar een lidmaat is, is er wel een ander motief om het daar te vieren. Gemert werd aangewezen voor

Massale opmars in Gemert

de Peellandse viering van het tweede eeuwfeest als provincie, omdat én de kring Peelland én de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden daar in 1935 zijn opgericht, waardoor het tot een hoofdplaats voor die federatie werd.

Gemert voelde zich uitverkoren en had er iets voor over om het tot een echt feest te maken voor gildebroeders en -zusters en voor de bevolking. Het provinciale geldbedrag werd door de gemeente ruimhartig aangevuld en zelfs twee gemeenten uit de streek gaven een financiële bijdrage.

Het gemeentehuis stond open voor de een-week-durende tentoonstelling met attributen van bijna alle gilden uit het gebied en voor de ontvangst van de gasten.

Het idee van de gilden werd overgenomen door de 10-jarige VVV Heerlijk Gemert en door de ondernemers. Zelfs de 100-jarige NCB wilde een bijdrage leveren. Door deze eendrachtigheid steeg het feest uit boven wat van een gildemanifestatie mocht worden verwacht. Het Kasteel werd vanuit het dorp beter

zichtbaar gemaakt door het kappen van enkele bomen. Op het plein werd een prachtig bloemenmozaïek gelegd, waarin de wapens van Nederland, Noord-Brabant en Gemert waren verwerkt, naast die van de gilden en de jarige VVV en sponsoren. Niet alleen was er een straatontbijt voor de gildebroeders, maar iedereen kon aan een 'vaderdagbrunch' deelnemen. Er was niet één dag feest, maar zelfs drie, omdat op vrijdag het bloemtapijt moest worden overgedragen en op zaterdag het hagelkruis moest worden onthuld. En ook hierbij waren de Gemertse gilden aanwezig.

De vaderdagse gildemanifestatie trok maar liefst 400 gildebroeders en -zusters naar Gemert, die 'modest' optrokken naar de kerk om de H.Mis te vieren. De gezamenlijke kerkkoren van de kerk van Sint Jans Onthoofding zongen de première van de nieuwste meerstemmige H.Mis 'Petronella' van de Gemertse componist Theo Cranen, die zelf ook de orgelbegeleiding verzorgde. Feestelijk werd gebeden voor de Koningin, maar na de massale opmars bleek de Harmonie ineens spoorloos en moest de eed van trouw aan de Waarnemend Commissaris van de Koningin drs. P. van Geel en burgemeester mr. J.H.A.G. van Maasakkers en het hijsen van de drie vlaggen worden begeleid door het roffelen van de trom.

Broederlijkheid heerste er in het centrum van Gemert, waar koningen en keizers samen schoten om het zilveren koningskruis, waar tamboers van het ene gilde het vendelen van een ander gilde begeleidden, waar geschoten werd om de titel van 'beste vaderdag schutter' en waar samen 'geteerd' werd op een van de vele terrasjes of zomaar rond de 'tap'.

Het feest was Brabants, het feest was van en voor de gilden. Iedereen heeft genoten. Het was Brabant 200-waardig. In de herinneringsplaquette voor ieder gilde kwam dat kleurige Brabant zelfs ook nog tot uitdrukking.

Bloemenmozaïk in Gemert tijdens Gildemanifestatie met wapens van Nederland, Noord-Brabant en Gemert. Midden-rechts een gecombineerde vendel met links de groene en rechts de rode schut

'Maasland' massaal in Den Bosch Publiek laat het afweten

Véél gildebroeders, véél zon, véél vaderdag en véél officials. Maar... weinig publieke belangstelling. Zó valt 16 juni 1996 het best te typeren voor kring Maasland in Den Bosch. De hoofdstad van de provincie was één van de zes plaatsen waar de gilden zich in het kader van 200 jaar Noord-Brabant presenteren.

Het kringbestuur had de organisatie van de dag zoveel mogelijk gedelegeerd aan het Bossche Sint Jorisgilde 'De Oude Schuts'. De voorbereidingen kwamen moeizaam uit de startblokken, omdat het hoofd van menig Bossche ambtenaar eerder richting Tourstart stond dan bij de gildemanifestatie.

Uiteindelijk lukte het met vereende krachten alsnog een vergunning voor het koningschieten op de Markt te verkrijgen. De genie uit het nabijgelegen Vught hielp daarbij daadwerkelijk een handje door een hoogwerker beschikbaar te stellen.

Mgr. Ter Schure: Nieuwe waarden

De gildedag begon met een plechtige eucharistieviering in de Sint Jan met mgr. J.G. ter Schure als voorganger. De bisschop nam zelf de preek voor z'n rekening. Hij acht de tijd gekomen dat de gilden nieuwe waarden toevoegen aan hun doelstellingen. Daarbij komt op de eerste plaats 'de verdediging van het gezin'. Vervolgens 'het ontplooiën van ondernemingsgeest op allerlei gebied' en daarnaast het 'tonen van dienstbaarheid', zoals onderlinge solidariteit bij ziekte, sterven en armoede.

Met het vendelen bij de consecratie tijdens deze, overigens imposante, gildemis, ging het fout. De (nieuwe) vaandrig van De Oude Schuts bleek tot zichtbaar ongenoegen van de bisschop, niet goed te zijn geïnstrueerd. Al bij de voorbeden begon hij met het hoofdvaan te zwaaien.

De gilden van kring Maasland hebben met velen de Markt in 's-Hertogenbosch ingenomen

Bij het gebed over de gaven bleef zijn eerbetoon achterwege bij de consecratie van het H. Bloed. Dit tot ontsteltenis van velen.

Brabant Were Di !

De gildemis werd besloten door het massaal aanheffen van het 'Brabant Were Di!'. Daarna was er op een zonovergoten Parade een eenvoudig straatontbijt. Voor elke gildedeelnemer aan de misviering was er een ontbijtpakketje met een kop koffie. Nadat de inwendige mens versterkt was, trokken de gilden in drie stoeten naar het stadhuis voor de hernieuwing van de eed van trouw aan het wereldlijk gezag. Op de koningsvogel werd het eerste schot gelost door gedeputeerde L. van Nistelrooij, direct gevolgd door de waarnemend burgemeester van Den Bosch, mevr. Joke van der Beek.

Gildespektakel

Diverse gilden maakten vervolgens van de gelegenheid gebruik om hun beste kunnen te tonen in trommen, vendelen en bazuinblazen. En combinaties hiervan.

Alleen het publiek ontbrak om van dit gildespektakel te genieten. Sommigen

Koningschieten in hartje Den Bosch.

Dat is uniek. Mede door de inzet van een hoogwerker van de genie is dat verwezenlijkt. Terwijl ieders blik naar boven is gericht als gedeputeerde Van Nistelrooij voor het eerste schot aanlegt, steelt kleine Max van Genugten (linksonderaan) de show met zijn minivendeltje in de kleuren van het Sint Barbara - Sint Sebastiaangilde uit Vught ...

schreven dit toe aan het mooie weer, of vaderdag. Anderen hielden het erop dat de gilden voor een stadspubliek veel te vroeg op de trom slaan. Rond half drie

Na de hoogmis door mgr. J.G. ter Schure voor alle gildebroeders een straatontbijt aan de voet van de Sint Jan

Waarnemend burgemeester mevr. Joke van der Beek en gedeputeerde L. van Nistelrooij nemen de hernieuwde eed van trouw aan het wereldlijk gezag door vaandrig Wim Kroon van 'De Oude Schuts' in ontvangst

was er op de Bossche Markt praktisch geen enkele gildebrouder meer te ontdekken. Kring Maasland heeft zich, ondanks dit alles, van zijn goede kant laten zien.

Viering Noord-Brabant 200 jaar in de Kring Land van Cuijk

De festiviteiten voor deze viering vonden op 16 juni plaats in Boxmeer en werden georganiseerd door het H. Bloedsgilde aldaar. Het provinciebestuur was vertegenwoordigd door gedeputeerde Van Harten, de gemeente Boxmeer door burgemeester O. Bouwmans en enkele wet-houders en raadsleden. Verder nam het voltallige bestuur van de Kring 'Land van Cuijk' aan deze viering deel, alsmede vertegenwoordigers van 14 gilden uit deze Kring. Het Groot Gaesbeekergilde was in zijn geheel aanwezig.

Om 9 uur kwamen de deelnemers bijeen in het Cultureel Centrum 'De Weijer' waar een kop koffie gereed stond. In gilde-optocht trokken ze naar de parochiekerk waar om 10.00 uur een plechtige Eucharistieviering, met gilde-eer van het H. Bloedsgilde, werd opgedragen door Pastor T. van Balen. Het Benedictus Bunschoor verzorgde de gezangen. Na de H. Mis werd in de kerk de eed van trouw aan de kerkelijke en wereldlijke overheid hernieuwd. Na dit plechtige gebeuren werd, met het tamboer- en majorettenkorps van de Boxmeerse Harmonie voorop, teruggemarcheerd naar het Cultureel Centrum 'De Weijer'. Op het plein vóór dit Centrum werd vervolgens een massale opmars gehouden van alle deelnemende gildebrouders en -zusters aan deze gildemanifestatie. Omstreeks 12 uur konden de Genodigden genieten van een uitstekende koffietafel in het Cultureel Centrum. Tijdens deze koffietafel werd het woord gevoerd door gedeputeerde Van Harten. Hij bedankte de gilden voor de steeds weer spontane deelname aan bijzondere gebeurtenissen in de provincie in het verleden. Een speciaal woord van dank had hij voor de deelnemers aan de gildemanifestatie op 13 juni in Den Haag bij het bezoek van Commissaris van de Koningin Houben en het Provinciebe-

stuur aan het Kabinet en de Eerste en Tweede Kamer. Noord-Brabant heeft zich uitstekend gepresenteerd in Den Haag, mede dankzij de vele aanwezige gildebrouders, aldus Van Harten.

Kringvoorzitter C. W. Baron de Weichs de Wenne las vervolgens een brief voor van de Commissaris van de Koningin Houben waarin eveneens de dank van het provinciebestuur werd overgebracht aan de gilden voor de optredens in het verleden.

De Commissaris sprak de hoop uit dat deze spontane medewerking nog lang in de toekomst zal voortduren.

Van 1 tot half 3 werden gildedemonstraties op het plein vóór het Cultureel Centrum gehouden. De vendelgroep van gilde Salvator Mundi uit Oeffelt verzorgde een vendeldemonstratie en vendelier Peter van Beusekom van het H. Bloedsgilde gaf een demonstratie acrobatisch vendelen. Hierna was het de beurt aan diverse individuele tamboers om hun kunnen te tonen.

Ondertussen werden op een aangrenzend schoolplein demonstraties gegeven in het kruisboogschieten vlak op de 10 meter baan. Ook het publiek werd in de gelegenheid gesteld een schot op doel te wagen. Voor dit onderdeel bestond behoorlijke belangstelling.

Het sluitstuk van deze gildedemonstratie werd gevormd door het optreden van het gehele gildekorps van het Groot Gaesbeekergilde uit Soest. Een prachtig optreden van het tamboerkorps en vendelgroep van dit gilde vormde een waardige afsluiting van een dag waarop de gilden zich waardig presenteerden.

Ondanks het prachtige weer viel de belangstelling van het publiek enigszins tegen. Daaraan zal de viering van vaderdag beslist debet zijn geweest. Ondanks dat kunnen de deelnemers aan deze gildedemonstraties terugzien op een geslaagd optreden. Het kringbestuur dankt vanaf deze plaats de overheid en de gildebrouders en -zusters van het H. Bloedsgilde uit Boxmeer heel hartelijk voor de organisatie van dit gildetreffen, alsook alle deelnemende gilden. ■

BRABANT 200 JAAR

Boodschap van de heer Mr. F.J.M. Houben, Commissaris van de Koningin in de provincie Noord Brabant bij gelegenheid van de Gildemanifestaties "Brabant 200" 16 juni 1996. (Faxbericht verzonden op 14.06.1996 Kabinet CDK Noord-Brabant)

Gildebrouders en gildesusters,

Vandaag manifesteren zich de Brabantse Gilden bij gelegenheid van het 200-jarig zelfstandig bestaan van Brabant.

Ik wil u nog eens uitdrukkelijk namens het Provinciaal Bestuur bedanken voor uw grote inzet om de culturele tradities van het Gildewezen te behouden en door te geven.

Afgelopen donderdag heeft het Brabantse Gilde zich zeer succesvol gepresenteerd op het Binnenhof in Den Haag voor de Minister-President, de leden van het Kabinet en van de Staten-Generaal. Het erbetoon dat u ten deel is gevallen doordat er voor het eerst in de geschiedenis van Brabant een postzegel is uitgegeven waarop het Brabantse Gilde centraal staat, geeft aan hoeveel waarde er wordt gehecht aan uw trouwe aanwezigheid bij alle hoogtepunten die Brabant in de afgelopen 200 jaar heeft beleefd. Zelf zal ik vandaag de Gildemanifestatie van de Kring Baronie en Markiezaat te Breda bijwonen.

Ik wens u veel succes toe op deze feestelijke dag.

Uw mede-Gildebrouder en
Commissaris van de Koningin
Frank Houben

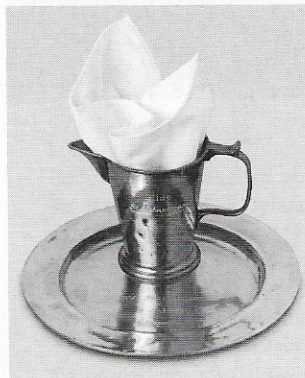
200 jaar Noord-Brabant in Breda (Baronie en Markiezaat)

NIEUWS UIT DE KRINGEN

Kwartier van Oirschot

Schaal, beker en doek

Eindelijk weer eigen gerief

Op de teerdag van 18 mei 1996 heeft Louis Craninckx, keizer van het Sint Sebastiaansgilde uit Diessen, het gilde een tinnen schaal met waterbeker aangeboden. Louis was 12,5 jaar keizer. Toen hij de eerste keer koning schoot was er niet het gewenste materiaal voor de handwassing van de nieuwe koning. Vele jaren heeft hij zijn eigen attributen voor dit ritueel beschikbaar gesteld. Nu is daar een einde aan gekomen.

Herleving Sint Jorisgilde Sint Oedenrode

Tot omstreeks het midden van de vorige eeuw bestonden er in Sint Oedenrode vijf schuttersgilden. Eén daarvan, het Sint Jorisgilde, is in april 1996 weer herleeft. Het is het gilde dat thuishoorde in het centrum van het dorp, het oude Rode op de linkeroever van de Dommel. In maart 1995 hebben vier inwoners van Sint Oedenrode het plan opgevat het slapende Sint Jorisgilde weer tot leven te wekken. Een aantal maanden is dat viertal bezig geweest, andere Rooienaren voor die herleving te interesseren. Hun inspanningen zijn niet voor niets geweest, want er vormde zich een groep van zeventien enthousiaste gildebroeders afkomstig uit verschillende lagen van de Rooise bevolking. Op 21 april, twee dagen vóór het feest van Sint Joris, heeft het gilde zich aan de Rooise gemeenschap gepresenteerd. Die dag begon met de installatie van de gildebroeders in de Sint Martinuskerk door pastor Jos van den Bosch tijdens de zondagse eucharistieviering. Hierna volgde de ontvangst door het College van Burgemeester en Wethouders in kasteel-raadhuis Dommelrode. Inmiddels is er een schutsboom opgesteld nabij café Jachtrust in het Everse. Op kermiszonondag 25 augustus wordt er voor het eerst koning geschoten. Voor het zover is zal er nog veel met de kruisboom geoefend moeten worden.

Anjerfonds doet behoorlijke duit in het zakje

Op zondag 5 mei 1996 werden tijdens een plechtige H. Mis de nieuwe gildelkostuums van gilde Sint Sebastiaan uit Westelbeers aan de bevolking gepresenteerd. Na een voorbereidingstijd van een kleine twee jaar was het eindelijk gelukt het financiële prijskaartje, dat aan zo'n aanschaf onvermijdelijk hangt, te financieren.

Dankzij een maximale bijdrage van het Anjerfonds, een renteloze lening van de gemeente en een eigen bijdrage van de gildebroeders konden de kostuums er komen. Ook werd er een nieuw standaardvaandel ingezegend en in gebruik genomen. Dit vaandel werd geschonken door de heer K. van Tiel van het gelijknamige autobedrijf in Middelbeers. De bijbehorende stok is gemaakt en geschonken door houtdraaijerij de Rooij, eveneens uit Middelbeers. Alvorens naar de gildekamer te trekken moest er natuurlijk voor de Middelbeerse kerk geposeerd worden. Bij de gildebroeders en genodigden gingen de nieuwe kostuums en het standaardvaandel nog langdurig over de tong.

Sint-Sebastiaan Westelbeers in het nieuw

Nieuwe grond

Op 3 juni openden keizer Harrie Smits en ere-hoofdman Harrie van Oirschot het nieuwe gildeterrein van Sint Joris Oirschot. Onder gunstige condities kon het oude schietterrein, nabij het gildhuis, in september 1995 worden verkocht en kon het nieuwe terrein, dat bijna vier keer zo groot is, worden verworven. Het is prachtig gelegen tegenover het Sint Antoniuskapelletje in het buurtschap Straten. Een gildeterrein past bijzonder goed in deze beschermde historische omgeving. In het voorjaar van 1996 werd het terrein opnieuw ingezaaid, beplant en er werden schutsbomen geplaatst. In de toekomst moet er nog een bescheiden onderkomen worden gebouwd. De naam van het terrein is met instemming van

Een nieuw terrein, een nieuwe toekomst

alle gildebroeders bepaald. Hij is afgeleid van de naam van het oude terrein 'Den Dries', dat in de jaren '70 aan het gilde geschonken werd.

Kempenland

Kringgildedag in Gerwen

Zondag 9 juni was Gerwen eigenlijk wat te klein om de optocht van zo'n 58 gilden doortocht te verlenen. De kop 'beet in zijn eigen staart', maar ook dat probleem losten de gildebroeders van het Heilig-Kruisgilde op. Zoals ze al heel veel problemen hadden opgelost. Want er komt wat bij kijken om zo'n tweeduizend gildebroeders te vermaken. Voeg daarbij het publiek - en dat was talrijk op die negende juni - dan kun je op de vingers van één hand uittellen dat er heel wat te regelen valt. Maar die broeders, ongetwijfeld geholpen door een waaier van gildezusters en overige vrijwilligers, hadden het knap voor elkaar. Want wie doet ze dat na in 1997? Een jaar zonder kring-gildedag, dat kan toch eigenlijk niet. Maar in Gerwen was het in ieder geval goed toeven. Gildebroeders, gildezusters en toeschouwers met gevoel voor cultuur, folklore en gezelligheid konden hun hart ophalen. Er werd naar hartelust gekletst, gedronken en serieus gestreden om het zilver. In de basisschool was de tentoonstelling van gilde-attributen.

Standaardruiters in de ronde

buten te bewonderen. Eigenlijk was dat gebouw een maatje te klein en de lokatie lag te ver van het gildeterrein om veel publiek te trekken. En dat was jammer want de 'schatten' van de gilden zijn elk jaar opnieuw de moeite van het bekijken waard. Mede vanwege het oponthoud tijdens de optocht, liep het programma uit. Maar het was een kniesoor die daar op lette, want voor de meeste gildebroeders duurde die feestdag gewoon een paar uurtjes langer. En dat was dan toch mooi meegenomen.

Kempisch Jeugdtoernooi

De kwestie 'de vrouw in het gilde' speelde zelfs een rol in de organisatie van het Kempisch Jeugdtoernooi trommen/vendelen 1996. Mochten meisjes nu wel of niet mee doen? 'Nee', zei de letter van de wet maar 'ja' zei het gevoel van het organiserend gilde Sint Catharina Tongelre. Maar ook voor dit probleem was een oplossing: 'Het toernooi wordt niet georganiseerd onder auspiciën van kring Kempenland', zo luidde de afspraak, 'maar elk gilde is autonoom, dus het Sint Catharinagilde moet zelf maar bepalen of ze meisjes wel of niet toelaten.' En Sint Catharina liet ze toe.

De jeugd had gelukkig zelf geheel geen last van dat 'grote mensen-probleem' want onbevange verzamelden zich zo'n 53 jongens en 6 meisjes van 13 deelnemende gilden op zaterdag 11 mei voor de poorten van Catharinahof. Het werd een echte gildedag, weliswaar in miniformaat, maar alle ingrediënten waren aanwezig om het allemaal 'echt' te laten zijn. Een officieel programmaboekje met op de voorpagina - bijna provocerend - een groot gildezusterke met trom geflankeerd door een klein gildebroederke met vendel, een optocht, een massale opmars, officiële toespraken en natuurlijk, want daar ging het uiteindelijk allemaal om, echte wedstrijden in verschillende categorieën. Enthousiasme, spanning en hier en daar teleurstelling was op de gezichten te lezen. Maar dat hoort er allemaal bij. Net zo goed als de broodjes frikandel en

hamburger, de glazen cola en voor de ouderen bier en/of borrel. Rond de klok van 17.00 uur trokken de deelnemers gezamenlijk op tot voor het publiek. De prijswinnaars werden onder tromgeroffel naar voren geroepen en ontvingen uit handen van de regerend deken een zilveren prijzenschild plus bijbehorend juryrapport. Tevens ontving iedere deelnemer een herinneringsoorkonde. Na enkele slotwoorden werd onder ovatie van het publiek dit toernooi officieel beëindigd.

Sint Jansfeest

Op uitnodiging van het Sint Jan Baptist Gilde Duizel mocht ik - redacteur kring Kempenland - op zondag 23 juni het jaarlijkse Sint Jansfeest bijwonen.

Op weg naar dat kleine Kempische dorpje, grenzend aan het Kwartier van Oirschot, trokken op die bewolkte zondagochtend de laatste jongelui huiswaarts na een lange nacht 'housen' in een tentenkamp op de vliegbasis Welschap. En als contrast startten zo'n 15 km verderop de voorbereidingen voor een feest van een totaal andere orde. Duizel, hield je snelheidsmeter in de gaten, want je bent er voorbij voor dat je er erg in hebt. De Agio-sigarenfabriek en de uitspanning 'de ouwe Tramhalte' markeren de ingang tot het dorp. Elk jaar opnieuw viert Duizel op de zondag die het dichtst tegen de dag van de geboorte van Sint Jan ligt, het Sint Jansfeest. Op deze dag worden de zgn. Sint Janstrossen gewijd. De samenstelling van de trossen en de betekenis ervan, is een verhaal apart. In ieder geval weten de Duizelnaren volgens overlevering één betekenis: 'Sint Jan de Doper beschermt de huizen die getooid zijn met de Sint Janstros tegen blikseminslag'. Het Gilde, de KVO, de Vrouwenbeweging en de Jonge Boerenstand hadden ook nu weer voor een bijzonder feest gezorgd. De dag begon met een Eucharistieviering in de openlucht waarbij aan het begin van de dienst de pastoor alle aanwezigen met een 'goede morgen' welkom heette en iedereen in koor hun herder ook een 'goede morgen' toewenste. Verder gaf hij humorvol aan dat vanwege een technische storing de verwarming was uitgevallen daarbij doelend op de niet al te aangename buitentemperatuur. De viering werd opgeluisterd met gilde-eer en harmonie de Volharding zorgde voor de muzikale omlijsting. Uiteraard werden ook de Sint Janstrossen gewijd waarbij de pastoor, met een ondeugende trek om zijn mond, rijkelijk met wijwater sprenkelde. Aansluitend vond op het kerkplein het openlucht ontbijt plaats waaraan enkele honderden parochianen en overige gasten deelnamen. Ontbijt, nou, je mocht het bijna een brunch noemen want zelfs de warme beenham ontbrak niet. Het Kempisch Orkest speelde voor hun eigen én voor ieders genoegen volksmuziek van Brabantse bodem. En voor de rest van de dag kon je op dat zelfde plein nog gezellig een pintje pakken. Kortom, het was goed toeven in Duizel. Als het leven goed is in dat Brabantse land, dan geldt dat zeker voor dat kleine Kempische dorpje. Het totale gebeuren had iets unieks, daar kan geen braderie tegen op. En de gildebroeders

Spanning staat op de gezichten te lezen

van Sint Jan Baptist kunnen trots zijn dat zij dit evenement elk jaar mede mogen vorm geven.

'Ommeganck' Sint Jansgilde

Tijdens de Soerendonkse kermisdagen heeft het gilde traditioneel het een en het ander te vieren. Op kermisdinsdag, 25 juni, werd de jaarlijkse 'Ommeganck' gehouden, die dit jaar enkele hoogtepunten kende. In de vroege ochtend werd de nieuwe koning, Johan Aarts, aan huis afgehaald en woonden de gildebroeders de H.Mis bij. Na de vendelhulde aan pastoor Allan werd begonnen aan de rondtocht door het dorp. Wiel Peerlings werd geïnstalleerd als nieuwe deken. Door Aarts kreeg een attentie vanwege zijn 25-jarige functie als vaandeldrager. Er was eveneens een attentie voor Peer Maas en Frans Peels: beide zijn reeds 25 jaar zilverdrager. Het gilde huldigde 2 jubilarissen, te weten: ere-deken J. Bakker en vendelier W. Staals. Zij vierden hun 25-jarig lidmaatschap en kregen het zilveren gildemedailon opgespeld.

Bij de Sint Jansboom werden drie nieuwe leden ingewijd: Jan van Eupen, Barry Umans en Sep van den Wildenberg. Zij beloofden een goed gildebroeder te zijn. Daarna trok het gilde naar Cranendonck voor de vendelhulde aan het wereldlijk gezag. In verband met de gemeentelijke herindeling hield oud-kapitein Leo van Exel een warm pleidooi voor de instandhouding van de gildetradities. Burgemeester mevrouw De Jong beloofde bij de fusiebesprekingen haar best te doen en nodigde het gilde uit voor een drankje in de burgerhal. Daar wachtte de gildebroeders een verrassing: speciaal voor het gilde hield archeoloog Nico Arts een korte uiteenzetting over de gehouden opgravingen van kasteel Cranendonck, de bakermat van het gilde. Na nog diverse stops keerden de gildebroeders terug naar het gildehuis voor versterking van de inwendige mens en werd nog gezellig nagekaart over wellicht de laatste Ommeganck binnen de gemeente Soerendonk.

Nieuwe trommen

Het gilde van Sint Catharina en Sint Barbara Leende heeft op zijn jaarvergadering, eind april, vier nieuwe gildetrommen kunnen tonen. Drie ervan waren geschonken door beschermvrouw Neeltje Koers-Ottens en één door Bart en Maria Verhagen-Staals, de ouders van een van de tamboers. Ook zij waren bij de presentatie van de gildetrommen aanwezig, als ook de ouders van de jeugdtamboers. De oudste trom van het Leendse gilde dateert van 1742. Met die trom als voorbeeld heeft wijlen beschermheer Jan Winters er in 1953 een bij laten maken. In 1970 liet het gilde zelf er nog vijf maken. In de gildetrommen zijn motieven van en rond de gildepatrossen afgebeeld. De vier trommen die nu het slagwerk zijn komen versterken, zijn vervaardigd door het Muziekinstrumentenmakersmuseum in Tilburg. De fabricage geschiedde op oude, ambachtelijke wijze.

Peelland

Er kan eindelijk geschoten worden

Na zes jaar geduldig wachten is het dan gelukt voor het Sint Jorisdag Someren om weer een eigen schietterrein te bezitten. Die tijd is niet alleen een periode geweest van wachten. Maar ook van het zoeken naar een nieuw terrein dat geschikt was om er te mogen schieten. Uiteindelijk heeft de gemeente Someren het gilde een terrein beschikbaar gesteld bij standerdmolen d'n Evert aan de Eindhoutsestraat. Op het terrein zijn inmiddels zes gloednieuwe schietbomen geplaatst met daarop de nieuw ontwikkelde kogelvangers. Deze vangen 98% van het lood op dat er vershoten wordt. De gildebroeders zijn eveneens bezig om er een schuilhut te bouwen. Dit alles werd financieel mogelijk gemaakt door de verkoop van de gildeakker aan de gemeente. De akker ligt namelijk in een

uitbreidingsplan. Op 21 juni werden de bovenpalen op hun plaats gehesen. Door de oudste gildebroeder en erelid Tinus

Eerste steenlegging van de schuilhut door erelid Tinus Verheijen (93)

Verheijen (93) werd de eerste steen gelegd voor de schuilhut. Bij deze historische gebeurtenis was het gilde bijna voltallig aanwezig. Na de steenlegging gingen de 'jonge klare' en de flessen bier rond en kon er geproost worden op de nieuwe aanwinst. Tijdens de kermis eind september is het terrein 'schietklaar' en zal er het tweejaarlijkse koningschieten gehouden worden. Na zes jaar eindelijk weer op eigen terrein. De officiële opening staat gepland op de patroonsdag van Sint Joris in 1997.

Standaardvaandel gepresenteerd tijdens patroonsdag

Het Sint Jorisdag Deurne heeft er tijdens de patroonsdag op 20 april een echte feestdag van gemaakt. Het Deurnese gildekoor verzorgde de gezangen tijdens de eucharistieviering in de Heilige Geest kerk. Pastoor Schneider zegende het nieuwe standaardvaandel in, dat voor het eerst in gebruik werd genomen. Na de gildemis werd een vendelhulde gebracht aan de heer en mevrouw Hohmann die het gilde een zilveren schild aanboden, voorzien van Sint Joris en de tekst 'staande deken'.

Hoofdman Hubert Engelen kreeg van zijn familie een uit zilver gedreven Sint Jorisdraagspeld uitgereikt omdat hij vorig jaar veertig jaar gildebroeder was. Nadat de hoofdman zijn dankwoord uitsprak vertrok men richting gildehuis, waar een goed verzorgde koffietafel stond te wachten. Een gastvrij ont-haal kende het gilde ook bij de koningin van ere, mevrouw Bronwasser in de wijk de Koolhof. Hier werd een vendelhulde gebracht. Het hoogtepunt van de feestdag was ongetwijfeld de interne huldiging van staande deken Antoon van Ooijen, die een kwart eeuw gildebroeder was. Door de hoofdman werd hem een zilveren Sint Jorisdraagspeld opgespeld. Een druk bezochte receptie toonde de dankbaarheid voor de jubilaris.

Kringgildedag in 't Hout geslaagd

Het gilde Sint Antonius Abt Mierlo-Hout tekende voor de organisatie van de 61ste gildedag van de kring Peelland.

Traditiegetrouw begon de dag met een eucharistieviering waarin bisschop Ter Schure voorging. 'Hulpvaardigheid, barmhartigheid en dienstbaarheid aan de gemeenschap, waarden die in het verleden, maar ook nu nog dagelijks van toepassing zijn. Blijf uw tradities trouw', was de boodschap van de bisschop. Na afloop werd de eed van trouw afgelegd in de Luciakerk.

De regen was 's middags spelbreker bij de optocht, die vertrok vanaf sportpark de Beemd. Saluutschoten uit een echt kanon van het gilde uit het Belgische Mechelen begroetten de 23 deelnemende gilden op het feestterrein. Na de officiële opening door de vice-voorzitter van de kring Peelland Mies Sijbers begonnen de wedstrijden. De tentoonstelling van gildeattributen en gildezilver in gemeenschapshuis de Gesel-donk trok eveneens veel bekijks.

Willibrordusgilde koninklijk

Het vrij gildefeest op zaterdag 29 juni vormde het hoogtepunt van de feestelijkheden in het kader van het 700-jarig bestaan van het Sint Willibrordusgilde Bakel.

In verband met de doorkomst van de Tour de France op de laatste zondag van juni was het feest één dag vervroegd.

Uit handen van burgemeester Van Beers mocht het gilde op de vrijdagavond voorafgaande aan het feest een koninklijke onderscheiding in ontvangst nemen. Terwijl de wielrenners in de regen in Den Bosch hun proloog voor een handvol toeschouwers afwerkten had het gilde bij de optocht niet over publieke belangstelling te klagen. Ook de eed van trouw en het massale slangendefilé trok heel wat bekijks. Het jubilerende gilde kan terugzien op een geslaagd gildefeest.

Bakelse schooljeugd krijgt gildeles

Het jubilerende Sint Willibrordusgilde Bakel had in verband met zijn 700-jarig bestaansfeest een lesbrief over het gilde opgesteld. Een aantal gildebroeders was op de basisschool aanwezig om het een en ander toe te lichten. In de lesbrief wordt verteld welke eeuwenoude tradities bij het gilde horen en komt de onderlinge broederschap aan bod. De kinderen kregen les in het vendel zwaaien, het kruisboogschieten, trommen en er werd uitleg gegeven over het zilver.

Zo'n zevenhonderd schoolkinderen maakten kennis met de vele facetten van het gildewezen. Een week later stonden veel kinderen langs de route van de optocht tijdens het vrij gildefeest. Ze zullen daar ongetwijfeld de ouders van de nodige gilde-informatie hebben voorzien.

Een 'snelle' koning

De kwaliteit van een koning is niet afhankelijk van het aantal geloste schoten op de houten koningsvogel, maar wel van wat hij tijdens zijn koningschap betekent voor het gilde.

Er is geen relatie met dat aantal schoten te leggen. Bij het gilde van Sint Antonius en Sebastiaan Gemert schoot vendelier Albert van Dommelen zich tot koning na 48 minuten schieten. Zijn vrouw Leny had 's morgens nog gezegd, dat zij geen koningin wilde worden, maar toen het eenmaal zo ver was, gaf ook zij zich gewonnen.

Beiden werden voor vele toeschouwers op Kokse Hoeve geïnstalleerd.

Albert van Dommelen loopt over het gildevaandel

Maasland

Kring ziet twee Vlijmense gilden graag als nieuwe leden

Kringvoorzitter Jack Goudsmits stak de wens van het bestuur én de reeds aangesloten gilden bij 'Maasland' niet onder stoelen of banken: „Wij zien graag twee Vlijmense gilden als nieuwe leden toetreden”.

Hij sprak op de receptie van zaterdag 1 juni, voorafgaande aan de kringdag 1996, georganiseerd door de stichting Groot Vlijmen.

Van de vijf gilden die dit jaar de Kringdag Maasland hebben gerealiseerd, zijn er twee niet aangesloten. Het gaat om de Vlijmense gilden Onze Lieve Vrouwe Schuts en de Catharina Schuts. Evenals de (aangesloten) Barbara Schuts, betreft het hier familie- of bloedschutsen.

Alvorens de kringbanier aan Tiny Beekmans, de voorzitter

van de stichting, te overhandigen, zei de kringhoofdman veel waardering te hebben voor de manier waarop de vijf gilden de samenwerking hebben opgepakt. „Met z'n vijven een kringdag verwezenlijken is geen eenvoudig opgave. Samenwerking moet groeien. Aan de andere kant: het schudt je als gilde door elkaar en dat geeft voordeel”. Gedurfd noemde hij de nieuwe dagindeling. Ook de manier waarop meer bekendheid aan de kringdag is gegeven stelde hij op prijs. Hij memoreerde de uitgebrachte videofilm, de tentoonstelling in de bibliotheek en de lezing in de abdij.

De stichting Vijf Gilden is gevormd door het Ambrosiusgilde uit Haarsteeg, Sint Joris uit Nieuwkuijk, de Onze Lieve Vrouwe Schuts, de Barbara Schuts en de Catharina Schuts uit Vlijmen.

Drukke meimaand Onze Lieve Vrouwe Schuts

De Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Elshout heeft een drukke meimaand achter de rug. Het begon eigenlijk al op paasmaandag 27 april toen gildeheer pastoor M. van Osch afscheid nam van zijn parochie en tevens afstand deed als gildeheer. Voor de speciale afscheidsviering werd hij door het gilde thuis afgehaald en naar de kerk begeleid. Prior Alt van de Abdij van Berne vergezelde hem.

Afscheid van gildeheer pastoor M. van Osch. Vergezeld door de prior van de Abdij van Berne wordt de gildeheer door de O.L.V. Schuts begeleid naar zijn laatste mis in Elshout.

Op 4 mei werd medewerking gegeven aan de dodenherdenking nabij de Elshoutse kerk. In diezelfde kerk werd op de eerste zondag van mei de nieuwe koning, Wim de Hart, tijdens een bomvolle gildemis gekroond. De hoofdman gaf hierbij een toelichting. Op 19 mei was het gilde in de Bossche kathedraal Sint Jan te vinden. De H.Mis van 12.00 uur werd opgeluisterd in verband met de meimaand. Ook heeft een aantal gildebroeders deelgenomen aan de tiendaagse busreis naar Polen en Tsjechië.

Maasland voelt zich thuis in Liempde

Van de 52 gilden die inschreven voor het vrije gildefeest van 19 mei in Liempde (Kwartier van Oirschot) kwamen er maar liefst elf uit kring Maasland. Dat is meer dan twintig procent. Degenen die er geweest zijn, hebben er beslist geen spijt van. De organisatie was perfect en de prijzenpot was met bijzonder fraaie zilveren schilden gevuld.

„Ondanks het matige weer, zijn we ruimschoots uit de onkosten gekomen”, zegt Toon van de Biggelaar, voorzitter van de Liempdse organisatie-commissie. Het is al de tweede keer in korte tijd dat het gilde Sint Antonius Abt uit Liempde een fraai visitekaartje afgeeft als het om de realisatie van een (vrij) gildefeest gaat.

Namens kring Maasland gaven onder andere hoofdman Jack Goudsmits en ere-hoofdman Henk Eijkemans acte de présence tijdens de opmars.

Twee bekroningen voor nieuw vaandel

Het nieuwe vaandel van het gilde Sint Catharina uit Den Dungen blijkt bij jury-leden op gildedagen in goede smaak te vallen. Tijdens het vrij gildefeest op 19 mei in Liempde,

waaraan meer dan vijftig gilden deelnamen, was het goed voor een eerste prijs. Enkele weken later, op de kringdag Groot Vlijmen van 2 juni, was het van hetzelfde laken een pak. Ook hier kreeg Sint Catharina de eerste prijs voor haar vaandel. Overigens ging men met goed gevulde handen huiswaarts: eerste prijs voor het korps kruisboog, de tweede prijs jeu de boules (dames) en een tweede prijs personeel kruisboog voor Piet v.d. Aa. 'En dat terwijl ons gilde slechts zes-tien leden kent', vertelt een trotse secretaris H.M. van Ale-beek. 'Maar die zijn danook zeer actief'.

Nieuwe vendels Erp bevallen goed

Het Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde uit Erp is in 1977 herleefd en sindsdien zeer actief. Na bijna twintig jaar gebruik waren de vendels van het gilde aan vernieuwing toe. Dankzij Erpse sponsors zijn zeven nieuwe vendels aangeschaft. Op 9 juni zijn de vendels tijdens de heilige mis door gildeheer C. Rombouts gewijd. Na de mis volgde de eerste vendelhulde voor de sponsors. De vendeliers zijn bijzonder tevreden over de kwaliteit van de nieuwe vendels. Volgens hen zijn ze makkelijker te zwaaien en het 'vliegen van het vaan' komt beter tot uiting. Tijdens het vrije gildefeest in Bakel, waar met harde wind en dreiging van regen gevendeld werd, waren de vendeliers dan ook niet te houden. Ondanks het mindere vendelweer werd een prachtig stukje groepsvendelen ver-toond.

Elshout geeft zilver in bruikleen

De Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Elshout heeft de gemeente haar zilver en een vaandel in bruikleen gegeven. Al enige tijd staat het zilver van de schuts te pronken in glazen vitrines in de hal bij de raadszaal. Op dinsdag 2 juli werd tijdens de pauze van de raadsvergadering een bruikleenovereenkomst bekrachtigd. Het zilver vertegenwoordigt een waarde van ruim veertigduizend gulden. Het vaandel toont afbeeldingen van de Onze Lieve Vrouwe en de boer uit de Elshoutse Marialegende. De figuren op het vaandel zijn vervaardigd door de zusters van 'Onder de Bogen' uit Maastricht.

Burgemeester H. Willems van Elshout en F. van Iersel van de O.L.V. Schuts tekenen een officiële verklaring over de eigendomsrechten e.d.

Hoge Schuts te gast in Rosmalen

De tien gilden van de Hoge Schuts troffen elkaar dit jaar op zondag 7 juli in Rosmalen (Sint Catharina - Sint Joris). Bij de Hoge Schuts zijn aangesloten de gilden uit Berlicum, Nuland, Nistelrode, Vorstenbosch, Heeswijk, Dinther, Veghel, Erp, Maren-Kessel en Rosmalen. Het was de eerste keer, na de gemeentelijke herindeling, dat het stadsbestuur van 's-Hertogenbosch in de persoon van waarnemend burgemeester Joke van der Beek, de ere-wijn aanbood. Dat gebeurde overigens in het voormalige gemeentehuis van Rosmalen.

Met paard en wagen naar de kermis

Op zaterdag 13 juli werd onder matige, maar bijzondere gezellige belangstelling geschoten met geweer en kruisboog voor de Erpse, Keldonkse en Boerdonkse bevolking. Dit ini-

tatief is genomen door het Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde uit Erp ter gelegenheid van de kermis. 's Morgens werd het koningspaar Antoon en An van den Boom afgehaald. Na een hapje en drankje gingen de gildebroeders met paard en wagen naar het gildehuis voor het aanzeggen van de kermis. In de namiddag begon het schieten. Hoogtepunt van de middag was het schieten op een gipsen vogel met de kruisboog voor de titel 'kermissschutter 1996'. Winnaar werd mevrouw H. van Heck-Biemans en zij kreeg van het gilde een gratis lidmaatschap voor één jaar aangeboden. „Ondanks deze gebeurtenis kunnen vrouwen geen lid worden van het Erpse gilde”, laat deken-rentmeester Jos Biemans weten.

Land van Cuijk

Draagbaar Heilig Bloedsgilde Boxmeer

Er is al jaren nagedacht en gere-deneerd bij het H.Bloedsgilde in Boxmeer over een patroon-heilige of iets wat het gilde sym-boliseert.

Vorig jaar werd het gilde een baar geschonken en werd er over vergaderd wat er mee te doen. Er werd contact gezocht met de houtsnij kunstenaar Luigi Hermans, een Boxmeer-naar. Hij is aan het werk gegaan en heeft een prachtige draagbaar afgeleverd waarin nu de kelk geplaatst kan worden die het gilde symboliseert, want het H.Bloedsgilde is nauw betrok-ken bij de kerk door het bloeds-wonder in 1450. Het gilde treedt nog elk jaar tijdens de Box-meerse Vaart op als beschermer van dit mirakel. Het gilde is trots op deze nieuwe aanwinst, die in de toekomst bij de gil-dedagen in de optocht meegenomen zal worden.

Draagbaar

Nieuwe kronen Sint Jacobusgilde

Op 27 mei, 2e Pinksterdag, was er om 6 uur 's morgens de reveille met de aankondiging van het koningschieten door de muziekgroep van het St.-Jacobusgilde. Om even na 9 uur ver-trok de stoet van gildebroeders vanaf het Gildehuis naar de pastorie waar de Gildeheer en de beide ere-dekens, oud-bur-gemeester Schellekens en de huidige burgemeester van de gemeente Landerd, de heer Kooijmans, werden afgehaald. Onder tromgeroffel en bazuingeschal trok het gilde de kerk binnen. Tijdens de H.Mis, opgedragen door gildeheer pas-toor Küppers, vond de zegening van de gildekaars, vendels, bazuinen, trommen en de kronen van de koning en koningin plaats. Tevens werd de eed van trouw door de gildebroeders afgelegd. Deken-pastoor Küppers wenste het gilde een mooie en sportieve dag toe. Na de H.Mis trok de stoet terug naar het Gildehuis, waar onder het genot van een kopje koffie Staande Deken Adriaan v.d. Coer uitleg gaf omtrent de nieuw verkregen kronen voor het koningspaar. Het was voor de gildebroeders al een grote verrassing geweest om deze nieuwe kronen gezegend te zien worden, die geschonken waren door mevrouw van Erp-van Wanroy.

Het gilde vertrok om kwart voor twee naar het Schutsveld aan de Brand om daar te bepalen wie de nieuwe koning zou worden. De vogel werd op de mast geplaatst en door de Gil-deheer, pastoor Küppers omhoog gehesen. Nadat het zilver en de koningsvogel onder aan de boom waren gehangen, kon de strijd beginnen. Het eerste schot van deze middag werd door de huidige koning Wim Jans gelost.

De volgende resultaten werden bij het schieten op 'de onder-

delen' behaald: - de kop (23e) Ben van Bakel- de linkervleugel (90e) Piet Strik- de rechtervleugel (113e) Toon van Dongen. Voor elk van deze onderdelen was er een fles wijn te verdienen.

Koning Wim van Hal met zijn vrouw als koningin

Maar wie schoot de vogel? Het werd Wim van Hal. Na het 261ste schot viel de vogel naar beneden. Wim is 15 jaar lid van het St.-Jacobusgilde. Hij en zijn koningin Anneke van Hal- van Vught werden voor het eerst getooid met de nieuwe kronen. Om half zeven vertrok het gilde naar de kerk voor het Heilige Lof. Na afloop van het Lof werden het koningspaar en de beide overheden op het kerkplein overvondeld. De pastoor bood

in het Bondsgebouw de erewijn aan om op het koningspaar te kunnen proosten, waarna de feestdag in het gildehuis voortgezet werd.

St. Jansgilde Gassel viert Zomergildedag

Op zondag 23 juni jl. heeft het Schuttersgilde St.-Jan uit Gassel zijn Zomergildedag gevierd. Hoogtepunten van deze dag waren het 70-jarig jubileum van Marte Schel, het 25-jarig jubileum van Lambert Linders en het traditionele koningschieten. Van zomerse weersomstandigheden kon men helaas niet spreken, het kwik bereikte met moeite de 15 graden. Dit deerde de gildebroeders echter niet; om kwart voor tien traden ze al aan voor het afhalen van de koning en de jubilaris Marte Schel met zijn familieleden. Daarna volgde er een Eucharistieviering. In deze viering, waarin pastoor v.d. Hurk voorging, stond het gilde centraal. Pastoor v.d. Hurk nam in deze Eucharistieviering ook afscheid van de Gasselse bevolking. Na afloop van de H. Mis werd, middels het overvenden van raadslid W. van Raaij, Pastoor v.d. Hurk en de koning, de gelofte van trouw aan het kerkelijk en wereldlijk gezag hernieuwd. Na een korte vendelgroet werd er afgemarcheerd naar het gildehuis Van Boekel, waar onder het genot van een drankje het ochtendprogramma werd afgesloten. 's Middags werd het belangrijkste gedeelte van de dag afgewerkt, namelijk het traditionele koningschieten. Na de welkomswaarden door de vice-voorzitter Frans Siroen kon men op het schietterrein aan de Molenakker beginnen met het jeugd- en prijskoningschieten. De jubilaris Marte Schel opende met het bevrijden van de vogels met de zogenaamde 'herenscheuten' het jeugd- en prijskoningschieten. De vogel van de jeugdkoningin hield het niet lang uit. Marloes Schaminee wist met het 42ste schot de vogel naar beneden te halen. Hiermee verwierf zij de titel jeugdkoningin 1996/1997.

Bij het prijskoningschieten op de andere boom was inmiddels de vogel al zwaar gehavend. Deze miste al de kop, de linker- en de rechtervleugel. Met een welgemikt 93ste schot wist Ger Lauwers, een familielid van de jubilaris Marte Schel, de vogel eraf te schieten. Dit leverde hem een flinke geldprijs op.

Een van de hoogtepunten van deze dag, het koningschieten, werd geopend door de burgemeester van de gemeente Grave, de heer Zelissen. Na het gebed uitgesproken door de staande deken en het zogenaamde bevrijden van de vogel kon men met het koningschieten beginnen. Vijftien schutters leverden een felle strijd om de koningstitel. Tot ieders blijdschap was het Raymond Boerboom, die met het 88ste schot de vogel op de grond deed belanden en zo Herman Linders als koning ontthoonde. Ingrid Siroen, die deel uitmaakt van het tamboerkorps, zal het komende seizoen hem terzijde staan als koningin. Tijdens het daaropvolgende avondprogramma werd Marte Schel, vanwege zijn 70-jarig lidmaatschap, in het zonnetje gezet. Marte was jaren geleden een fanatiek schutter. Diverse prijzen getuigen hiervan. De voorzitter Herman

Linders memoreerde dat er vijf jaar geleden al werd gezegd dat een 65-jarig lidmaatschap al zo bijzonder uniek was. Natuurlijk hoopt het gilde dat Marte Schel, in goede gezondheid, ook nog een 75-jarig jubileum mag vieren. Ook burgemeester Zelissen feliciteerde de jubilaris. Door het gilde werd een zilveren schild uitgereikt aan Marte Schel, dit als dank voor zijn trouwe lidmaatschap. De scheidende koning Her-

Vlnr.: Jubilaris Marte Schel, Koning Raymond Boerboom, Koningin Ingrid Siroen en Burgemeester van Grave P. Zelissen

man Linders en jeugdkoning Johan Peters kregen een herinneringsschild opgespeld. Hierna kon iedereen de jubilaris, koning, jeugd- en prijskoning feliciteren. De jubilaris Lambert Linders, 25 jaar trouw lid van het gilde, werd in verband met zijn ziekte door een delegatie van het Schuttersgilde St. Jan thuis bezocht. Hier werd hem een schilderij met een zilveren herinneringsschild en twee schildjes van zijn vader aangeboden. Het St. Jansgilde kan weer terugkijken naar een geslaagde zomergildedag 1996. ■

DRIE HISTORISCHE DAGEN: GILDEFILMS

De Brabantse gilden doen mee aan de drie Historische Dagen, de manifestatie van een aantal organisaties in het kader van de viering van 200 Jaar Brabant. Dat gebeurt met een informatiestand, maar ook met diverse uitvoeringen en demonstraties in de hal van provinciehuis op 4, 5 en 6 oktober.

Voor gildebroeders speciaal interessant zal zijn het vertonen van 4 gildesfilms: het Schuttersfeest Boxmeer 1950, de Brabantse Gildedag te Waalwijk uit 1953, het Landjuweel Eindhoven 1955 en het Folklorefestival 1994 (opgenomen in het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem). Ook andere organisaties zullen bij deze Drie Historische Dagen hun beste beentje vóór zetten, zodat een bezoek aan het provinciehuis dit weekeinde zeker de moeite waard zal zijn.

NIEUWS MET NAMEN

Kwartier van Oirschot

Ridder en koningin

Koningin geridderd

Bij gelegenheid van Koninginnedag 1996 heeft burgemeester Van Houdt een koninklijke onderscheiding uitgereikt aan Anneke Hendriks-Lavrijsen. Zij werd benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau als

waardering voor haar vele vrijwilligerswerk. Naast koningin van het Sint Brigdagilde uit Netersel is zij lid van de Brinkdansen uit deze plaats, verricht zij onder meer diensten voor de drumfanfare en de carnavalsvereniging en is zij actief in de parochie.

Hapjes, drank en felicitaties

Hendrik van Boxem

Gilde Sint Monulphus en Gondulphus uit Knegsel heeft een ere-hoofdman. Op 14 december 1995 nam Hendrik van Boxem afscheid als hoofdman en werd hij benoemd tot ere-hoofdman. In aanwezigheid van familie, zijn eigen gilde en de gilden

uit Vessem, Wintelre en Oerle ontving hij uit handen van het kringbestuur het kringonderscheidingsteken. Van burgemeester Jonker kreeg hij een beeldje, voorstellende een tamboer in de kleuren van Monulphus en Gondulphus Knegsel.

Laatste stuk hout

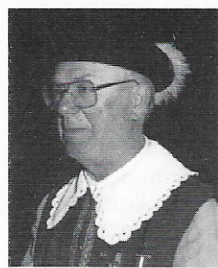
Op 16 juli 1996, de patroonsdag van Monulphus en Gondulphus Knegsel, schoot Jo van Oorschot koning. Van de vijf kandidaten wist hij bij het 57e schot het laatste stuk hout te raken. De vogel was geveld, de strijd beslecht en hij de nieuwe koning.

Van knecht tot erelid

Op 27 april 1996 was Wim Moorman 50 jaar gildebroeder van Sint Joris Moergestel.

Uit handen van de hoofdman ontving hij een zilveren insigne, van de kring kreeg hij een oorkonde en door zijn gildebroeders werd hij benoemd tot erelid. Wim was tijdens zijn loopbaan knecht, standaardrijder, koning en secretaris.

45 jaar lid van de overheid

Nieuwe ere-deken in vol ornaat

Tijdens de teerdag van het Sint Jorisgilde Oirschot op 3 juni 1996 werd Hendrik van der Hamsvoort benoemd tot erede-ken. Hij was 45 jaar lid van de overheid, waarvan tot 1974 als secretaris en penningmeester en vanaf 1974 tot

1996 als penningmeester. Hendrik is daarnaast voorzitter van de kring schietcommissie kruisboog op wip, bestuurslid van de zogenaamde Kleine Bond of Verbroedering, die als voorloper van de kring mag worden beschouwd, voorzitter van de vergaderingen van de gezamenlijke Oirschotse gilden en wedstrijdlerder van diverse schietwedstrijden. Tijdens deze teerdag nam zijn broer Piet afscheid als vaandrig, ontving ere-hoofdman Harrie van Oirschot de oorkonde van de kring wegens zijn gouden gildebroederschap en kreeg gildebroeder Kees Bierkens een zilveren speld vanwege zijn 25 jarig lidmaatschap.

Nieuw standaardvaandel en vier jubilarissen

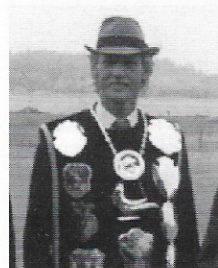
Tijdens de teerdag van Sint Joris Diessen werd door pastoor Kraanen een nieuw standaardvaandel ingezegend en door het gilde in gebruik genomen.

Vmr. Theu Bruurs, Adri van Dal, Sjef Timmermans, standaardrijder Frans van Gils en Ad van Dal

Hierna volgde de huldiging van maar liefst vier jubilarissen. Theu Bruurs was 45 jaar gildebroeder, waarvan de eerste jaren Bij Sint Willibrordus uit Casteren. Adri van Dal was 30 jaar lid, evenals Sjef Timmermans en Ad van Dal, die tevens 25 jaar vaandrig was.

Opnieuw koning

Weer drie jaar koning

Op dinsdag 21 mei 1996 streden zes gildebroeders om het koningschap van het gilde Sint Joris uit Hooge Mierde.

Na een spannende strijd, waarbij ruim honderd keer op de vogel werd gescho-

ten, lukte het Walter Antonius deze naar beneden te halen en werd hij daardoor opnieuw voor drie jaar koning.

Kringzilver voor gildezusters

Kringzilver voor broeders en zusters

Tijdens de teerdag van Sint Joris Hooge Mierde werd de gildezusters Trees van Gisbergen-van den Borne en Drieka van den Borne door voorzitter Hans Schreuder de kringonderscheiding opgespeld vanwege hun 45 jarige lidmaatschap. Daarnaast was er een kringonderscheiding voor de knecht van het gilde, Frans van Gestel, en de vaandrig, Jan Meulenbroeks. Zij waren 30 jaar gildebroeder, waarvan een groot aantal jaren lid van de overheid.

Kempenland

Nieuwe koningen Sint Jansgilde Soerendonk

Johan Aarts

Derde geslacht eindelijk koning. Zijn grootvader was vele jaren gildekapitein; zijn vader is reeds 40 jaar gildebroeder, waarvan 25 jaar vaandeldrager; zelf is hij vendelier en hij mag zich nu voor een periode van 3 jaar

gildekoning noemen: Johan Aarts. Op zondag 16 juni werd de nieuwe koning bekend na 95 schoten op de houten vogel. Johan Aarts, 28 jaar oud, is geboren en getogen in Soerendonk en reeds geruime tijd lid van het gilde. Johan zal een goed koning zijn.

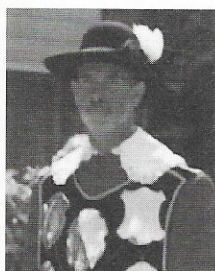
Sint Martinusgilde Tongelre

Op 12 mei heeft bij dit gilde traditiegetrouw het tweejaarlijkse koningschieten plaatsgevonden. Ondanks de gekozen datum (moederdag) was de opkomst heel goed. Na de gildemis in de Sint Martinuskerk te Tongelre werd met echtgenoten, gildezusters en genodigden aangezeten aan de koffiemaaltijd. Tijdens deze maaltijd dankte de Kapitein de aftredende koning voor zijn inzet en riep mogelijke kandidaten voor het nieuwe koningschap op om onderling de strijd

aan te binden en de eventuele financiële gevolgen te laten voor wat ze zijn, namelijk altijd oplosbaar binnen een gilde. Iedereen moet in de gelegenheid zijn het koningschap in het gilde te bekleden. Na het rondtrekken om de schutsboom door de aanwezige gildebroeders, volgde het afleggen van de erekenen door de regerend koning. Het eerste schot werd gelost door H. van Weerden, waarna pastor Bressers het tweede schot op de koningsvogel losliet. Hierna werd door een achttal kandidaten de strijd aangevangen. Na 263 schoten kwam het laatste stuk van de vogel naar beneden. Het bevrijdend schot werd gelost door J. Smits. Hij was reeds eerder koning van ons gilde en kreeg de instemming van het bestuur. Hierna volgde de installatie en kon het feliciteren aanvangen. Na nog een gezellig samenzijn werd rond zes uur een geslaagde dag afgesloten. Decheidende koning en koningin past een woord van dank voor hun meer dan voortreffelijke inzet gedurende de afgelopen twee jaren. Theo en Nancy bedankt.

Sint Caeciliagilde Veldhoven

Na het uithalen van hoofdmans Jan Heeren werd voor de laatste keer koning Ronny Hooegeveen uitgehaald op de Vennekerhei. Daarna volgde de plechtige H.Mis waarbij de parochiepastor en pastor de Bont voorgingen. Pastor de Bont hield bij zijn openingswoord een pleidooi voor het behoud van de oude gildewaarden. Tijdens de viering werd het vernieuwde hoofdvandiel plechtig ingezegend. Na de H.Mis was er een

Frans Mennen

vendel hulde met twee vendeliers. Tijdens de afmars naar het schietrein werd de koningsvogel meegedragen. Na een spannende wedstrijd werd na 297 schoten door Frans Mennen koning geschoten. Helaas, net één schot voor de huidige koning, die zich daardoor tot Keizer had kunnen schieten. Na de ceremonieën werd Frans als eerste gefeliciteerd door de heer Jacobs, burgemeester van Veldhoven, waarna alle leden en genodigden met de erewijn een toast uitbrachten op de nieuwe Koning. In de namiddag werd de nieuwe koning in Veldhoven voorgesteld.

Sint Martinusgilde van het Heilig Sacrament

Het Sint Martinusgilde Dommelen hield op zaterdag 8 juni het koningschieten. Om de drie jaar wordt dat georganiseerd en koning Jacq Kwinten verdiende zijn titel. Onder wisselende weersomstandigheden en in het bijzijn van veel gildebroeders en gildezusters,

leden van het college van B&W en andere belangstellenden, bonden de kandidaten de strijd aan. Loco-burgemeester Van Loon loste het eerste schot. Het werd een marathonwedstrijd. Bij het 571e schot haalde Harry Wijnen de laatste resten van de veelkleurige houten vogel naar beneden. Daarmee mag hij zich voor de komende drie jaar koning van het gilde noemen. Harry Wijnen is sinds 1987 lid van het Sint Martinusgilde en hij is tamboer. Voor zover het gilde kan nagaan, was dit een historische gebeurtenis. Nog nooit zijn er zoveel schoten nodig geweest om de vogel naar beneden te halen. Na de wedstrijd werd de nieuwe koning op traditionele wijze geïnstalleerd in het gildehuis D'n Tref. Ex-koning Jacq Kwinten wordt de nieuwe koningsdeken.

Peelland

Rectificatie

In het vorige nummer zijn de foto's van de gedecoreerden Jan Huijbers (gilde Sint Leonardus Beek en Donk) en Bertus van Rixtel (gilde Onze Lieve Vrouw Aarle-Rixtel) verwisseld.

Jubilaris schiet zich tot erekoning

Uiterekend op de dag dat hij zijn 25-jarig gildebroederschap vierde schoot Jan Seijkens zich tot erekoning van het Sint Hubertusgilde Liessel. Na het 'vrijen' van de boom en de loting was het jubilaris Jan Seijkens die met het 114de schot de laatste resten van de vogel naar beneden schoot. Het was de derde keer in het bestaan van het erekoningschieten dat dit hem lukte. Eerder al was hij erekoning in 1984 en 1989. Mark Joosten was de gelukkigste van de gildebroeders en kwam in het bezit van de M. van Busselprijs. De beker voor de Liesselse jeugd werd eveneens door Mark gewonnen. Voor het tinnen bord schoten 44 personen. Gildebroeder Willy Rijnders schoot de hoofdvogel bij het 89ste schot. Na afloop kregen alle winnaars de vendelgroet. In optocht met de winnaars voorop ging men terug naar het gildehuis.

Twee jubilarissen in Liessel

De jaarlijkse Sint Janviering op 22 juni stond bij het Sint Hubertusgilde Liessel grotendeels in het teken van de twee jubilarissen Jan Seijkens en Piet van den Berkmortel, beiden een kwart eeuw gildebroeder in hart en nieren. Jan Seijkens was in die periode zestien jaar koningsknecht, terwijl hij acht jaar het kapiteinschild droeg. Piet van den Berkmortel fungeerde vier jaar als oude deken (penningmeester) en acht jaar als vaandeldrager. Hij heeft veel gildezilver gewonnen met het vendelen. Op diverse gildedagen

trad hij op als vendeljurylid. 's Middags trok men naar de schietboom om het programma van die dag af te werken. Er werd onder meer geschoten om de titel erekoning en het tinnen bord. In de vroege avonduren volgde een druk bezochte receptie voor de beide jubilarissen. Hoofdman Theo Goevaerts preeste de grote inzet voor het gilde. Vervolgens kreeg het feestende duo de zilveren gildespeld opgespeld door gildekoning Leon Damen. Ondanks de concurrentie van het EK Voetbal werd er nog gezellig verder gefeest.

Schuttersviertal behaalt landelijke titel

Op de laatste zondag van mei vertrok het viertal Willy Jacobs, Willie Donkers, Ad Vlemmix en Angel van Moorsel in alle vroegte naar het Nederlands kampioenschap vrije hand schieten op de wip in Udenhout. Het kwartet van gilde Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën Lierop had de stille wens om eindelijk eens de begeerde twaalf punten mee te brengen die nodig waren om mee te kunnen dingen naar de nationale titel. De twaalf punten haalden ze. Met dertien viertallen werd de felle eindstrijd aangegaan. Na vier ronden waren alleen de viertallen van Middelaer en Lierop nog over. Zij zouden nog zes ronden moeten schieten. Nadat Middelaer in de negende ronde tweemaal naast schoot waren de vier punten voor Lierop. Het Nederlands kampioenschap was een feit.

V.l.n.r. Willy Jacobs, Willie Donkers, Ad Vlemmix en Angel van Moorsel.

De titelstrijd werd, zoals elk jaar, georganiseerd door de Federatie Nederlandse Verenigingen van Scherpschutters. Hierbij zijn ruim veertig gilden en een dertigtal scherpschuttersverenigingen aangesloten. Met het behalen van de nationale titel heeft het gilde Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën het recht om in 1997 het Nederlands kampioenschap vrije hand schieten op de wip in Lierop te organiseren.

Maasland

Jos Verhagen schutterskampioen

Jos Verhagen van het Vughtse gilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan is op de teerdag van 11 mei tijdens de onderlinge wedstrijd

den tussen al dan niet geofende geweerschutters 'Schutterskampioen 1996' geworden. In een spannende tweekamp met gildekoning Rob van Esch was vendelverhagen het meest trefzeker.

Gerard Daamen sr. oude deken

Gerard Daamen sr. (72), sinds 1979 lid van het gilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan uit Vught, is op de teerdag van 11 mei benoemd in het bestuur als zgn. oude deken. Zijn vader is altijd lid geweest van het Vughtse zuster-gilde Sint Catharina.

Joke Kluytmans 'koningin van ere'

Joke Kluytmans-Schuurmans, echtgenote van hoofdman Bert Kluytmans van gilde Sint Catharina uit Vught, heeft op 26 mei

'Koningin van ere'

beslag weten te leggen op de schutters-titel 'koningin van ere'. Elk jaar organiseert dit gilde een schietwedstrijd voor donateurs en wordt de ere-titel vergeven. De dames van de gildebroeders kunnen dan ook meeschieten. Na

201 schoten was mevrouw Kluytmans de gelukkige. Eerder haalden Jan v.d. Langenberg de eerste en Richard Versteeg de tweede vleugel van de houten vogel naar beneden. De wedstrijd kende negentien deelnemers.

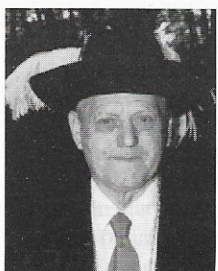
Wim Cornelissen 40 jaar priester

Pastor
Wim Cornelissen

De beide Vughtse gilden, Sint Catharina en Sint Barbara - Sint Sebastiaan, hebben op eerste Pinksterdag het 40-jarig priesterjubiläum van Wim Cornelissen opgeluisterd. De gilden waren present in de feestelijke eucharistieviering in de Onze Lieve Vrouwekerk. Daarna volgde eerbetoon door het brengen van de vendelgroet aan de jubilaris en con-celebrant mgr. J. Bluyssen. Sinds 1962 is pastor W. Cornelissen secretaris van emeritus-monseigneur Bluyssen.

Piet van Loon keizer in Drunen

Piet van Loon

Zaterdag voor Pinksteren vond het koningschieten plaats van het Sint Hubertusgilde in Drunen. Deken-schrijver Joep Kuypers meldt dat 'de boom werd bevrijd door burgemeester Willems, gildeheer

Cees Schouten en beschermheer Breeveld'. Piet van Loon was twee jaar achtereen koning en daardoor kanshebber voor het keizerschap. Het lukte hem voor de derde keer koning te schieten, waardoor hij automatisch keizer werd. Het Sint Hubertusgilde ziet in Piet een waardig opvolger van de onlangs overleden regerend keizer Jan Klerks.

Nico van Zwam koning St. Hubertus

Nico van Zwam

Bij het koningschieten van Sint Hubertus in Drunen moest er dit jaar op het schietterrein aan het Steegerf flink geïmproviseerd worden. Doordat Piet van Loon zich keizer schoot bij het 87e schot, moest er een

nieuwe vogel worden geplaatst om uit te maken wie de nieuwe koning werd. Hoewel nog niet zo lang bij het gilde had Nico van Zwam één schot minder nodig om koning voor het nieuwe seizoen te worden. Bij de jeugd slaagde Erwin van de Wiel, een kleinzoon van de keizer, erin om jeugdkoning te worden.

Wim van Hooff 'bourgonisch'

Op 11 mei kreeg Wim van Hooff (77) door Maasland-hoofdman Jack Goudsmits de kringonderscheiding in zilver met bourgonisch vuurslag opgespeld.

Wim van Hooff

Dit gebeurde op de teerdag van het Vughtse gilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan. Die dag werd Van Hooff door zijn eigen gilde in de bloemetjes gezet vanwege zijn veertigjarig lidmaatschap.

S. van Dierendonck pastor in Elshout

In het eerste weekend van juli is pastor S. van Dierendonck in de parochie Sint Jan Evangelist te Elshout geïntroduceerd.

De Onze Lieve Vrouwe Schuts trakteert de nieuwe pastor en zijn familie op een vendel-demonstratie

Op zondag 7 juli werd de nieuwe pastor door de Onze Lieve Vrouwe Schuts naar de kerk begeleid. Na de eucharistieviering gaf de Elshoutse Schuts een demon-

stratie vendelzwaaien voor de pastor, zijn familieleden en de eigen leden.

Gerard Dousi derde keer koning

Op kermismaandag (begin juli) is Gerard Dousi van het gilde Sint Cathrien en Sint Barbara uit Helvoirt voor de derde keer koning geworden. De eerste keer was in 1987, de tweede keer in 1993 en nu wederom koning in 1996. Dousi verheugt zich op het keizerschap. Die kans krijgt hij in 1999 als hij er dan eveneens in slaagt, zich koning te schieten. De reglementen van het Helvoirtse gilde bepalen dat een keizer drie keer aaneengesloten koning moet zijn geweest. Het gilde Sint Cathrien en Sint Barbara telt momenteel 31 leden.

Cor van Ewijk schutterskampioen

Op zaterdag 1 juni heeft Sint Catharina uit Den Dungen de schutterskoning geschoten. Deze ere-titel werd dit jaar behaald door Cor van Ewijk. Bij het kruisboogschieten werd Piet v.d. Aa kampioen. Ook door de vrouwen werd er op de vogel geschoten. Koningin werd Toos v.d. Donk

Wim de Hart één jaar koning

Wim de Hart is voor één jaar koning van de Onze Lieve Vrouwe Schuts in Elshout. Op 30 april wist hij al bij het 162e

Jeugdkoning Hermen Klerks (l) en de nieuwe Elshoutse koning Wim de Hart

schot de vogel naar beneden te halen. Niemand was erop berekend dat de strijd zo vroeg ten einde zou zijn. Eerder op de dag, na de gildemis door pastoor De Beer, de vendelgroet en koffietafel, een korte vergadering en het verpachten van de gildetrom, had oud-koning Leon Klerks al een fraai koningsschild aangeboden. Bij de jeugd kwam Hermen Klerks, de zoon van Leon, als jeugdkoning uit de bus.

Frans van Hirtum koning Hoge Schuts

Frans van Hirtum, koning van het gilde Sint Catharina - Sint Joris uit Rosmalen, is op de kringdag van de Hoge Schuts koning van de kring geworden. Dat gebeurde op zondag 7 juli in Rosmalen, waar de tien gilden met hun tien koningen voor hun jaarlijkse kringdag bijeen kwamen. Na zes jaar koningschap in Rosmalen is Van Hirtum nu ook koning van de Hoge Schuts. De vogel viel bij het 33e schot.

Marc van Rossem: nieuwe priester

Marc van Rossem (34) uit Vught is op 1 juni door mgr. J. ter Schure van 's-Hertogenbosch tot priester gewijd. Daags daarna droeg hij in zijn woonplaats in de kerk O.L.V. Middelaars Aller Genade zijn eerste H. Mis op. De twee Vughtse gilden, Sint Barbara - Sint Sebastiaan en Sint Catharina, zetten de plechtigheden luister bij. De neomist werd door de gilden begeleid vanuit zijn ouderlijk huis naar de kerk. Gedurende de gehele eucharistieviering zorgden de gildebroeders voor de 'bewaking van goed en

De nieuwe priester Marc van Rossem

kwaad'. Na afloop van zijn eerste H. Mis volgde de vendelgroet. Daarna is de nieuwe, jonge, priester met familieleden en genodigden met het hoogste gildebeetoon teruggeleide gedaan naar het huis van zijn ouders. De twee Vughtse gilden hadden vanwege deze bijzondere gebeurtenis dispensatie van kring Maasland om een deel van de kringdag in Haarsteeg niet bij te wonen.

Jos Biemans heeft geluk aan zijn zijde

Vendelier Jos Biemans van het Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde uit Erp heeft het geluk letterlijk en figuurlijk aan zijn zijde. Tijdens het koningschieten op 15 juli wist gildelid G. Barten bij het 310e schot de vogel naar beneden te halen. Omdat hij door zijn korte lidmaatschap zichzelf niet als koning zag, besloot het bestuur een tweede vogel op de schietboom te plaatsen. Negen gildebroeders vervolgden de strijd om het eenjarig-koningschap. Bij het 46e schot jaagde Jos Biemans de vogel naar de grond. Helemaal gelukkig was de nieuwe koning toen hij zijn vriendin Moniek van de Vossenbergh als koningin kon voorstellen.

Moniek van de Vossenbergh als nieuwe koningin met de nieuwe koning van Erp Jos Biemans

het afgelopen jaar. Ter herinnering hieraan was er voor hen een mooie oorkonde. Voor de eerste keer in het jonge bestaan van dit gilde werd de houten koningsvogel 'aangekleed' met vele uitbundige veren. Hierdoor werd het gericht schieten bemoeilijkt. Deze klus werd geklaard door Antoon van den Boom. Een initiatief dat wellicht in de toekomst navolging verdient.

Land van Cuijk

Nieuwe koning Overloon

Met het 397ste schot schoot Martien Hendriks zich op 7 juli tot koning van het St. Theobaldusgilde.

De dag voor het Theobaldusgilde begon al vroeg. Zondagmorgen werd om zes uur weer op diverse plaatsen in het dorp de reveille geblazen, zodat iedereen wist dat het jaarlijks koningschieten weer zou plaats vinden. Na het in optocht door de straten van Overloon afhalen van de koning en koningin aan huis en koffie met vlaai begon om 10 uur de H. Mis met Gilde-eer voor de levende en overleden gildebroeders. Het thema was 'vertrouwen in de toekomst' en de K.V.O. had een prachtig offerkleed geborduurd dat naar oude gebruiken op de gildetrom lag. Ook werd dit jaar voor het eerst de koningsvogel mee naar de kerk genomen. Dit kon nu n.l. omdat men pas in de namiddag ging schieten.

In zijn toespraak ging Pastor Tolboom in op het gilde dat zijn wortels in een verleden had en rijk was aan eeuwenoude tradities. Maar tijden veranderen en mensen veranderen. Het gilde stond zo voor de moeilijke taak om oud en nieuw te combineren zodat oude gebruiken ook de huidige en de toekomstige generaties blijven aanspreken en inspireren. In deze tijd zie je enerzijds groeiend individualisme en anderzijds een toenemend aanbod van allerlei vormen van hobbies en verenigingsleven. De opgave voor het gilde is daarin een eigen plekje te behouden. 'Vertrouwen in de toekomst', die titel geeft al aan dat het gilde die uitdaging durft aan te gaan en goede hoop heeft voor de toekomst. De drum-showband en het herenkoror verzorgde de muzikale omlijsting. Na de H. Mis werd de eed van trouw afgelegd aan het kerkelijk en wereldlijke gezag door het overvenden van de koning, burgemeester Dittner, de pastor en pater Jans waarbij de drumshowband het Wilhelmus ten gehore bracht.

Hierna ging men terug naar het Gildehuis waar de loting werd verricht. De commandant las de rechten en plichten voor waar een koning zich aan moest houden. Aan de gildebroeders, (de dames mogen nog niet meeschieten voor het koningschap) werd persoonlijk

gevraagd of ze mee wilden schieten om de koningstitel. Uit deze kandidaten werd hierna geloot. Ook voor de overige gildeleden en de jeugd werd in het Gildehuis geloot voor de volgorde. Hierna werd de gezamenlijke broodmaaltijd gebruikt en volgde de huldiging van diverse leden.

Onder een stralende zomerzon vertrok men rond één uur naar het schietterrein aan de Bossenhoek. Erevoorzitter Jan Jacobs en Pastoor Tolboom reden in een open Cadillac mee. Op het schietterrein werd de houten vogel op de schietboom geplaatst en onder tromgeroffel naar boven gehaald.

Hierna volgde de 'Herenscheut' wat inhield dat de oud-koning, pastor Tolboom, erevoorzitter Jan Jacobs en voorzitter Bas van Wieringen de bomen 'vrij-schoten'. Hierna werd de oud-koning van het koningszilver ontdaan; de papegaai bleef hij behouden totdat de nieuwe bekend zou zijn. Daarop werd begonnen met het schieten voor de gildeleden en tevens ook voor de overige gildeleden en de jeugd.

Nieuw dit jaar was de publieksklos. Op deze klos kon door iedereen met een minimum leeftijd van 12 jaar worden geschoten. Hiervoor werd een bijdrage gevraagd van f 2,50. De animo hiervoor was groot bij het talrijke publiek.

Bij de overige gildeleden kwam de vogel naar beneden met 166 schoten. Bij het 166ste schot was Gijs Meijer de winnaar, bij de jeugd haalde Edwin Arts na 190 schoten de laatste resten naar beneden. Bij de publieksvogel was Maria van Veghel de gelukkige na 101 schoten.

Bij de gildebroeders steeg inmiddels de spanning ten top, totdat plotsklaps Martien Hendriks met een welgemikt schot de taai vogel naar beneden haalde. Er waren 397 schoten nodig geweest. Na beraad van de overheid werd hij op ceremoniële wijze geïnstalleerd. Door de voorzitter werd de nieuwe koning omhangen met het gildesilver, waarna de oud-koning aan de nieuwe koning de papegaai overhandigde.

Bij de lindeboom in het dorp aangekomen werden de traditionele schoten afgevuurd ten teken dat het gilde weer een nieuwe koning had. Bij het Gildehuis aangekomen werd de erewijn aangeboden en de gelofte van trouw door de nieuwe koning afgelegd.

Sint Theobaldusgilde Overloon

Op 9 maart 1971 werd tijdens de jaarvergadering gildebroeder Ton Meijer met algemene stemmen gekozen tot secretaris-penningmeester van het St. Theobaldusgilde. Precies 25 jaar later is hij op uitbundige wijze gehuldigd.

Voorzitter Bas van Wieringen ging met zijn toespraak in op de kwaliteiten van Ton als bestuurder. Het St. Theobaldusgilde is een zeer actieve vereniging met een eigen Gildehuis, afdelingen kruis-

Ton Meijer

boog wip, kruisboog vlak, geweer-schieten, en een eigen drum-show-band met een majorettenkorps. Dat betekent voor een secretaris-penningmeester bergen werk. Het is dan niet zozeer de 25 jaar, maar wel de invulling die Ton aan de functie heeft gegeven. Ook de menselijke kant werd aangehaald. Ze hebben Ton leren kennen als een fijn mens, betrouwbaar en integer, een gildebrouder in hart en nieren. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat de sprekers, waaronder de Burgemeester dhr. Dittner, beschermheer van het gilde graag de lovende woorden uitsprak aan het adres van Ton. De jubilaris ontving schitterende cadeau's, waaronder een fraaie oorkonde en een horloge met inscriptie.

Baronie en Markiezaat

Theo Sijbers nieuwe Koning Hubertusgilde.

Op 30 juni was het weer zover, op het terrein van de Rugbyclub hield het Sint Hubertusgilde Etten-Leur haar tweejaarlijkse koningschieting. Voor het eerst sinds het bestaan van het gilde (1752) maakte men een zeer grote kans een Keizer te krijgen. De twee voorgaande keren schoot Toon Roovers de Koningsvogel uit de schutsboom. Om kwart over twee werden de eerste schoten met de kruisboog gelost, nadat de vogel was gevrijwaard. Raak en mis losten elkaar in vlot tempo af, maar de vogel wilde er maar niet af. Zo rond half vijf maakte Toon Roovers alsnog z'n favorietenrol waar.

Theo Sijbers

Hij raakte de vogel flink, maar tot ieders verbazing bleef de vogel schuin hangen op de top van de 14 meter hoge schutsboom. De spanning steeg ten top. Het was Theo Sijbers uiteindelijk die de vogel vleugels gaf. Iedereen feliciteerde Theo, die een aantal jaren geleden ook al eens Koning was. Na de installatie van de nieuwe Koning was er nog een gezellig samenzijn in het gildehuis.

De vogel van het Sint Sebastiaansgilde Oudenbosch

Een van de tradities die nog steeds bestaan bij het Sint Sebastiaansgilde te Oudenbosch is het tweejaarlijks koningschieten, dit gebeurt op het weiland bij het gildehuis café Domburgh.

In vroegere tijden gebeurde dit ook al bij het Sint Jorisgilde.

Op de eerste zaterdag na Pinksteren stonden 14 leden van het gilde aangetreden voor deze koningsverschieting. Eerst maakten de gildebrouders een korte rondwandeling, waarbij ook de burgemeester van Oudenbosch, de heer Neeb, aanwezig was, hij was het immers die met de gildeheer het openingsschot met de handboog loste. Traditie is ook dat de brouders steeds met de zelfde boog schieten en dat als pijlen de bovineinden van biljartkeu's worden gebruikt.

Een namaakvogel sierde de bovenkant van de schietmast op 12 meter hoogte. Het zat de schutters niet echt mee, zij kwamen, na loting, om de beurt aan bod, maar toen het half elf 's avonds was geworden en de duisternis al behoorlijk was ingevallen, prikte de vogel nog steeds triomfantelijk boven in de mast. Toen werd besloten om de zaak eens te controleren en hierbij kwam men tot de ontdekking dat de vogel veel te stevig op de mast was gemonteerd; deze kon er omgankelijk af. De wedstrijd werd verdaagd naar zondagavond half zeven; titelverdediger Piet Aarts uit Hoeven kon zich dus een dag langer Koning noemen. Hij had echter zijn Koningschild zaterdag al moeten inleveren; het kaarsje bij de olieschilderij van St. Sebastiaan, bleef één dag langer branden. De gildebrouders waren die zondag wederom in vol ornaat present, de vogel moest eraf! De gildezusters drentelden rond en de zenuwen waren van het gezicht af te lezen. De strijd duurde echter maar kort: bij het derde schot tuimelde de vogel van zijn stokkie. De gelukkige schutter en koning werd Kees Wagemakers, hij moet zorgen voor een nieuw koningschild.

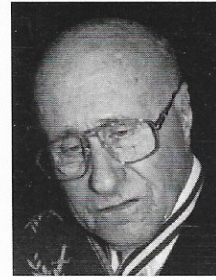
Kees Wagemakers

In het arsenaal van het Sint Sebastiaansgilde is nog een schild aanwezig uit 1614, er is een tijd geweest dat men geen schild liet maken, maar in 1988 is de traditie weer in ere hersteld. Kees Wagemakers veel succes in de komende twee jaar.

IN MEMORIAM

In Memoriam Frans Roijers

Op maandag 9 juli namen Kring Kempenland en het Sint Catharina-gilde Eindhoven Stad afscheid van gildebrouder en Ere-raadsheer Frans Roijers (84). Bij de heropricting in 1954 van het Sint Catharinagilde was Frans een van de eerste gildebrouders. In 1960 werd hij dekenschrijver, een functie die hij bekleedde tot 1977 en waarin hij aan het gilde mede inhoud en vorm gaf. Frans

Frans Roijers

was niet alleen actief binnen zijn eigen gilde; ook in de kring en federatie heeft hij mede gestalte gegeven aan deze overkoepelende bestuursorganen. Van 28 oktober 1964 tot 21 maart 1978 was hij Raadsheer van

District Centrum, en van 4 april 1966 tot 31 maart 1980 2e secretaris van Kring Kempenland, in welke functie hij tevens deel uitmaakte van het bestuur van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden. Na het overlijden van Jos Schroeders werd Frans op 23 maart 1968 gekozen tot secretaris/penningmeester van de Stichting voor Outer en Heerd, een functie die hij tot 1982 bekleed heeft. Op 28 november 1982 was Frans nog het enige fungerende bestuurslid van deze stichting. Hij nodigde toen het toenmalige kringbestuur te zijnen huize uit om de toen slappende stichting weer nieuw leven in te blazen. Het is aan Frans te danken dat deze stichting thans nog bestaat.

Maar niet alleen binnen het gildewezen was Frans actief. Vele jaren heeft hij de administratie van de Catharinaparochie en -kerkhof beheerd en verzorgd; vooral bij de teruggang van het kerkelijk leven in de binnenstad van Eindhoven was dat een moeilijke en ondankbare taak. Voor al deze inzet voor zowel het gildewezen als parochie en maatschappelijk leven is Frans vele malen gehuldigd en geridderd. Frans was Ridder in de Orde van Sint Silvester en drager van de Gouden Eremaillie Oranje Nassau. De Kring huldigde Frans met het Ere-Raadsheerschap en verleende hem het Zilveren Medaillon van Kring Kempenland en voor de verdiensten binnen het eigen gilde was hij drager van het Zilveren Schild van Kring Kempenland.

Frans droeg deze eretekenen met gepaste trots, maar was te bescheiden om er zich op te beroemen. In Frans zijn we een groot gildebrouder en vriend verloren die nog lang in gedachten bij ons zal blijven.

Dankbetuiging

Mede namens mijn kinderen wil ik U hartelijk danken voor de vele bliken van medeleven die wij mochten ontvangen met het overlijden van Ferd.

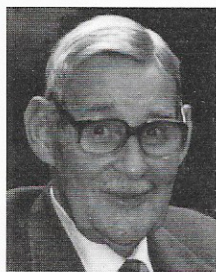
De belangstelling tijdens Ferd zijn ziekbed, de vele gesprekken, de hartverwarmende brieven, de prachtige bloemen met de begrafenis, de aanwezigheid van velen in de kerk dit alles was voor ons een grote steun en troost.

Hartelijk dank.

C.P.Th. van Thiel Martens
en kinderen.

Gemert, mei 1996.

Gilde Sint Leonardus Beek en Donk

Piet van Os

Op 31 januari overleed na een langdurig ziekbed Piet van Os (73). Hij was twintig jaar lid van het gilde. Piet deed de dingen op de voor het gilde bekende manier. Hij stond bekend als een fijne en plichtsgetrouwe gildebroeder.

Sint Joris Berlicum

Piet van Heijnsbergen

Op 17 juli is erelid Piet van Heijnsbergen overleden. Hij was reeds meer dan zeventig jaar gildebroeder. Tijdens de oorlogsjaren was Piet de bewaker van het gildezilver, dat hij angstvallig voor de bezetter verborgen

hield. Direct na de oorlog was hij één van de mensen die het gilde weer nieuw leven hebben ingeblazen. Van Heijnsbergen was de wapenbeheerder en kogelgieter van Sint Joris. Op 21 juni is Piet door talrijke gildebroeders, ook van de Hoge Schuts, met gilde-eer uitgeleide gedaan.

Sint Jorisgilde Bladel

Op 2 maart is Ton Kierkels overleden. Ton was 57 jaar oud en was een aantal jaren lid van het Sint Jorisgilde Bladel. Op donderdag 7 maart was er voor hem een afscheidsdienst.

Sint Martinusgilde Dommelen

Op dinsdag 16 mei is Jan van Kuijk overleden. Jan is 72 jaar geworden en was deken-schrijver van het Sint Martinusgilde Dommelen. Wij zijn hem erkentelijk voor alles wat hij voor het gilde gedaan heeft.

Sint Hubertus Drunen

Frie van Gorcom

Na een kortstondig ziekbed overleed 19 maart Frie van Gorcom (67). Frie werd twee jaar na de heroprichting in 1958 lid van het Hubertusgilde. Na korte tijd nam hij plaats in het bestuur, waarvan hij ruim dertig jaar

deel uitmaakte in diverse functies.

Bij het bereiken van de VUT-gerechtigde leeftijd wilde hij het wat rustiger aan doen en liet het bestuurswerk aan anderen over. De laatste jaren was Van Gorcom zilverdrager.

Het gilde verliest in hem een man van het eerste uur.

Jan Klerks

Na een noodlottige val overleed op 25 april Jan Klerks (65). Jan, bij velen bekend als 'de Lange', was ruim achtentwintig jaar lid van Sint Hubertus. Hoewel Klerks geen bestuursfunctie heeft bekleed, kon hij

binnen het gilde, daar waar nodig, sturen als de beste. Daarnaast was hem niets te veel. Hij was zeer actief en pakte aan waar nodig. Bij praktisch alle activiteiten was Jan betrokken. Ook privé kon men op hem rekenen. Als één man de titel keizer waardig was, dan was Jan Klerks het.

Sint Jorisgilde Gemert.

Op 27 februari werd Johan Opsteen ten grave gedragen. Ondanks zijn jarenlange ziekte bleef hij zich naar vermogen inzetten voor het gilde. Tijdens het dagkoningschieten op Koks was hij een gewaardeerde kracht. Zijn echtgenote Marie Opsteen-van de Vossenberg was altijd zeer enthousiast over het gilde. Ook van haar moest het gilde afscheid nemen tijdens de uitvaart op 4 april in De Mortel. Voor de naaste familie een gevoelige slag om in zo'n korte tijd van beiden afscheid te moeten nemen.

Sint Sebastiaansgilde Hoogerheide

Op 16 juli overleed Jacobus van der Poel, 81 jaar oud. Hij werd met gilde-eer begraven op 20 juli.

Sint Catharina en Sint Barbaragilde Mierlo

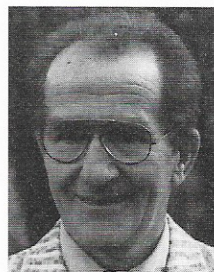
Theo van Lieshout

Zijn gildebroeders van het Gilde Sint Catharina en Sint Barbara in Mierlo wisten dat de gezondheid van Theo van Lieshout achteruit was gegaan. Dat bleek tijdens de regelmatige bezoeken aan de Johan de Witkliniek in Bakel, waar Theo de laatste jaren werd verpleegd. Zulke blijken van belangstelling fleurden hem steeds weer helemaal op. Zodoende kwam het droevige bericht van zijn overlijden, op Koninginnedag, toch nog geheel onverwacht. Theo van Lieshout is 76 jaar geworden. Tijdens de bezoeken van zijn gildebroeders liet Theo zijn emoties soms de vrije loop. Daaruit bleek hoezeer hij aan het gilde was verknocht. Theo was 40 toen hij de gelederen van het gilde kwam versterken. Zijn vaardigheden als zakenman kwamen het gilde zeer

van pas. Een econoom, werd hij door zijn gildebroeders genoemd, zij het zonder academische titel. Hij was er trots op dat hij zo werd aangeduid. Waarom hij met zijn talenten nooit penningmeester is geworden, is in de annalen van het gilde niet te achterhalen. Wel heeft hij zich in andere functies voor het gilde ingezet. Zo heeft hij de rol van oude en jonge deken vervuld. Ook voor andere Mierlose verenigingen was Theo veelvuldig in touw. Als 'Theo de Organisator' stond hij bekend bij karnavalsvereniging De Kersenpitten en bij de Mierlonaren die de jaarlijkse kersenoogstfeesten verzorgden. Wat de kersenoogstfeesten betreft: als het aan Theo had gelegen, werden ze nog steeds gevierd. Met zijn enthousiasme en met zijn energie had het nog steeds gekund. Dat de laatste tijd zijn gezondheid te wensen overliet, deed daar niets aan af.

van pas. Een econoom, werd hij door zijn gildebroeders genoemd, zij het zonder academische titel. Hij was er trots op dat hij zo werd aangeduid. Waarom hij met zijn talenten nooit penningmeester is geworden, is in de annalen van het gilde niet te achterhalen. Wel heeft hij zich in andere functies voor het gilde ingezet. Zo heeft hij de rol van oude en jonge deken vervuld. Ook voor andere Mierlose verenigingen was Theo veelvuldig in touw. Als 'Theo de Organisator' stond hij bekend bij karnavalsvereniging De Kersenpitten en bij de Mierlonaren die de jaarlijkse kersenoogstfeesten verzorgden. Wat de kersenoogstfeesten betreft: als het aan Theo had gelegen, werden ze nog steeds gevierd. Met zijn enthousiasme en met zijn energie had het nog steeds gekund. Dat de laatste tijd zijn gezondheid te wensen overliet, deed daar niets aan af.

Sint Catharina Moergestel

Piet van de Wouw

Op 11 juni 1996 overleed Piet van de Wouw (47). Het door hem geschreven gedicht op het gedachtenisprentje luidt:

Geef mij nog een paar jaren,
om te zorgen voor mijn gezin, en

om mijn drie kinderen te helpen bij elk nieuw begin.

Geef mij nog een paar maanden,
de lente komt eraan,
en ik wil nog zo graag de knoppen en de bloesem aan de bomen zien staan.

Geef mij nog een paar weken,
ons huwelijksfeest nadert snel,
maar dan! Ongeloof, pijn, verdriet en tranen,
mijn God! Haal ik het wel!

Geef mij nog een paar dagen,
om te zeggen hoeveel ik om jullie geef,
om van jullie te houden,
te vertellen hoe graag ik nog even bleef.

Geef mij nog een paar uren,
het wordt nu snel mijn tijd.
Bedankt allemaal voor alle fijne dingen.
Het was goed, ik ben bereid.

De laatste tien minuten,
wil ik geven aan mijn kinderen en mijn vrouw, en hen bedanken voor hun liefde hun zorg en hun trouw!

Piet

Sint Theobaldusgilde Overloon

Op 27 mei overleed, gesterkt door het sacrament der zieken onze oudste gilde-

Frits Janssen

broeder en Erelid Frits Janssen op 77 jarige leeftijd. Frits was 42 jaar lid van het gilde en tot op het laatst actief. Van 1973 tot 1979 is hij bestuurslid geweest.

Met de bouw van ons Gildehuis in 1970 heeft Frits

een belangrijke rol gespeeld. Heel wat hand- en spandiensten met zijn vrachtwagen zijn belangeloos verricht. Tot het laatste toe heeft hij het onderhoud van onze schuttersweide, schutsbomen en onderkomen uitgevoerd. Frits was een Gildebrouder in hart en nieren, altijd present, altijd belangeloos bezig voor het Gilde. Zijn grote liefde was het wipschieten. Er moest toch heel wat gebeuren voordat Frits niet aanwezig was op concoursen. En schieten kon die.

Wij hebben Frits met heel het Gilde met gilde-eer begraven. Met zijn overlijden verliest het Gilde een fijne en plichtsgetrouwe Gildebrouder.

Sint Catharina - Sint Joris Rosmalen

Ere-hoofdman Martien van Helvoirt (78) is op 27 juni overleden. Martien was 48 jaar gildebrouder, waarvan veertig jaar bestuurslid en twintig jaar hoofdman van het Rosmalense gilde. Ook was hij enkele jaren hoofdman van de Hoge Schuts. Daarnaast had hij verdiensten voor de plaatselijke vrijwillige brandweer en was hij 33 jaar lid van handboogvereniging De Volharding.

Sint Jansgilde Soerendonk

Na een ziekbed van ruim 6 maanden overleed op maandag 3 juni Jan Mulder (62). Hij was pas 4 jaar gildebrouder: tijdens de Ommeganck van 1992 werd hij ingewijd. In die enkele jaren nam Jan een eigen plaats in binnen het Sint Jansgilde.

Sint Antonius Abt Gilde Terheijden

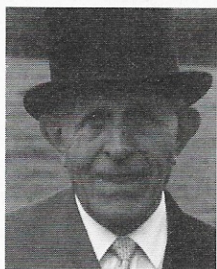
Toon Damen is maar liefst 59 jaar gildebrouder geweest. Hij overleed op 6 mei en werd met gilde-eer ten grave gedragen.

Sint Jorisgilde Tilburg

Harrie van Lieshout

Harrie van Lieshout (85) overleed op 1 juni 1996. Hij heeft als verdienstelijk voetboogschutter het Sint Jorisgilde Tilburg meer dan 50 jaar trouw gediend. Hij was drie keer koning van zijn gilde. Daarnaast bekleedde hij vele functies in het maatschappelijke leven.

Harrie Oerlemans

Op 22 juni overleed Harrie Oerlemans (87). Hij was sinds 1947 gildebrouder van het Sint Jorisgilde Tilburg, waarvan 30 jaar als knecht. Hij kenmerkte zich door zijn trouw, eenvoud en hulpvaardigheid.

Sint Catharinagilde Tongelre

Janus Lijten

Op 11 juni overleed Janus Lijten. Hij is 89 jaar oud geworden. Janus is geboren en getogen in Tongelre. Hij was een sociaal mens en actief betrokken bij de Tongelrese gemeenschap. Zo was hij 67 lid van

ons gilde; 30 jaar lang was hij collectant in de Martinuskerk en verder ook bestuurslid van de Boerenleenbank. Om zijn vele verdiensten voor kerk en maatschappij werd hij dan ook onderscheiden door de Koningin als Ridder in de Orde van Oranje-Nassau en door de Paus met het ereteken Pro Ecclesia en Pontifice.

Sint Catharinagilde Valkenswaard

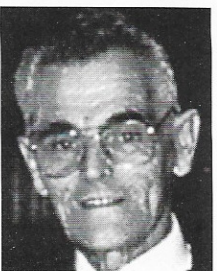

Jan Wijnants

Op de vroege ochtend van 17 juni is geheel onverwacht onze gildebrouder Jan Wijnants overleden. 's Morgens nog met het gilde aanwezig bij een communie, 's middags fietsen en dan volgt een abrupt einde. Diep

getroffen door zijn ploselinge dood hebben we op 22 juni met gilde-eer afscheid van hem genomen. Jan werd slechts 61 jaar. Graag had hij in augustus voor de derde keer deelgenomen aan het koningschieten, want drie keer is immers scheepsrecht, zo zei hij, en hij zou niets liever willen dan één keer koning zijn van ons gilde. Helaas, het werd hem niet gegund.

Sint Caeciliagilde Veldhoven

Piet Dingen

Op 10 mei 's avonds werd ons Gilde voor de derde maal opgeschrift. Weer was een gildebrouder van ons heengegaan. Ons bestuurslid, 2e deken-schrijver Piet Dingen. Hij was

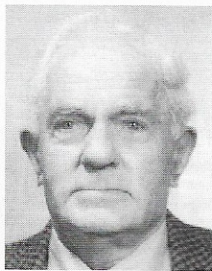
gedurende 45 jaar lang, vanaf 1951, lid van het Caeciliagilde te Veldhoven.

Sint Jansgilde Wernhout

Op 2 juli overleed Emile Zagers op 78-jarige leeftijd. Hij was 50 jaar gildebrouder en werd op 6 juli met gilde-eer begraven in Zundert.

Op 9 juli overleed Franciscus Backx, 89 jaar oud. Hij werd met gilde-eer begraven op 12 juli.

Sint Sebastiaan Westelbeers, Onze Lieve Vrouw West- en Middelbeers

Janus Liebrechts

Geheel onverwacht overleed op 29 mei 1996 Janus Liebrechts (89). Hij was meer dan 64 jaar een markant gildebrouder van Sint Sebastiaan Westelbeers, Onze Lieve Vrouw West- en Middelbeers.

Hij vertelde graag verhalen van vroeger, waar zijn medegildebrouders met belangstelling naar luisterden. Zelden sloeg hij vergaderingen of teerdagen over.

Dat zij allen rusten in vrede ■

AGENDA

Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden:

Gildefeesten 1996

15 september:

Federatietoernooi trommen-vendelen-bazuinblazen bij het Heilig Sacramentsgilde Hulsel

4,5,6 oktober:

Drie Historische dagen: Gildefilms in het provinciehuis te 's-Hertogenbosch.

12 oktober:

Hoofdlidendag in de Sint Jan en het provinciehuis te 's-Hertogenbosch.

20 oktober:

Pausmis, op te luisteren door het gilde Sint Antonius-Sint Sebastiaan Gemert

Gildefeesten 1997

1 juni:

Kringdag Maasland te Dinther, bij het gilde Sint Barbara.

1 juni:

Kringdag Peelland te Lierop, bij het Onze Lieve Vrouwegilde van de Zeven Weën.

8 juni:

Kringdag Land van Cuijk te Geijsteren bij het koninklijk Sint Willibrordus. ■

VAN DIJCK-PETIT WEGENBOUWMAATSCHAPPIJ B.V.

BOUWT WEGEN EN NOG VÉÉL MEER...

- wegenbouw
- rioolaanleg en -renovatie
- geluidwering
- railconstructies
- brugdekken

- vloeistofdichte verharding
- leidingbouw
- bedrijfsvloeren
- bodemsanering
- waterzuivering
- industrieservice

AKTIEF EN VEELZIJDIG!

van Konijnenburgweg 52
Bergen op Zoom
(0164) 24 00 55

Herculesweg 15
Middelburg
(0118) 63 82 70

De grootste
sortering

GEWEREN & MUNITIE

vindt u bij
AVEMO b.v.
A. v.d. Ven Mommers

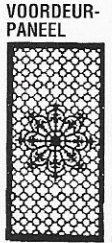
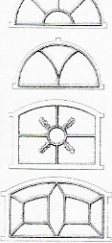
Korvelseweg 80 - 82
5025 JJ Tilburg
Tel. (013) 543 19 05

LAARZEN LAARZEN LAARZEN
PLUIMEN PLUIMEN PLUIMEN
BATONS BATONS BATONS
POMPONS POMPS
UNIFORMSCHOENEN
LEERWERK LEERWERK
TWIRLSCHOENEN
INSTEPSCHOENEN
OVERSCHOENEN OVE
HANDSCHOENEN HA
BATON-TASSEN B

VAN BEERS B.V.
S C H O E N F A B R I E K

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

SHAKO'S SHAKO'S SHAKO'S

LEVENSBOM 	GIET- IJZEREN RAMEN 	SMEEDWERKEN 	EXCLUSIEVE INRIJPOORTEN
VOORDEUR- PANEEL 			

Wij zijn tevens leverancier van:

- Antieke trapspijlen
- Gietijzeren muurankers
- losse onderdelen voor poorten en hekken (hekpunten, granaatappels, ringen, krullen, ect.)

DOCUMENTATIE OP AANVRAAG

GIERSJES GIETIJZEREN RAMEN B.V.
Berkdijk 13A, 5271 SR St.-Michelsgestel, Bedr. terr. Venkant
Tel. (073) 551 34 71 Fax (073) 551 69 68 Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 uur.
Za.. op afspraak. Inrijpoorten uitsluitend op afspraak.

GILDE- EN SCHUTTERSZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
DORPSSTRAAT 54
5708 GK HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 52 22 69

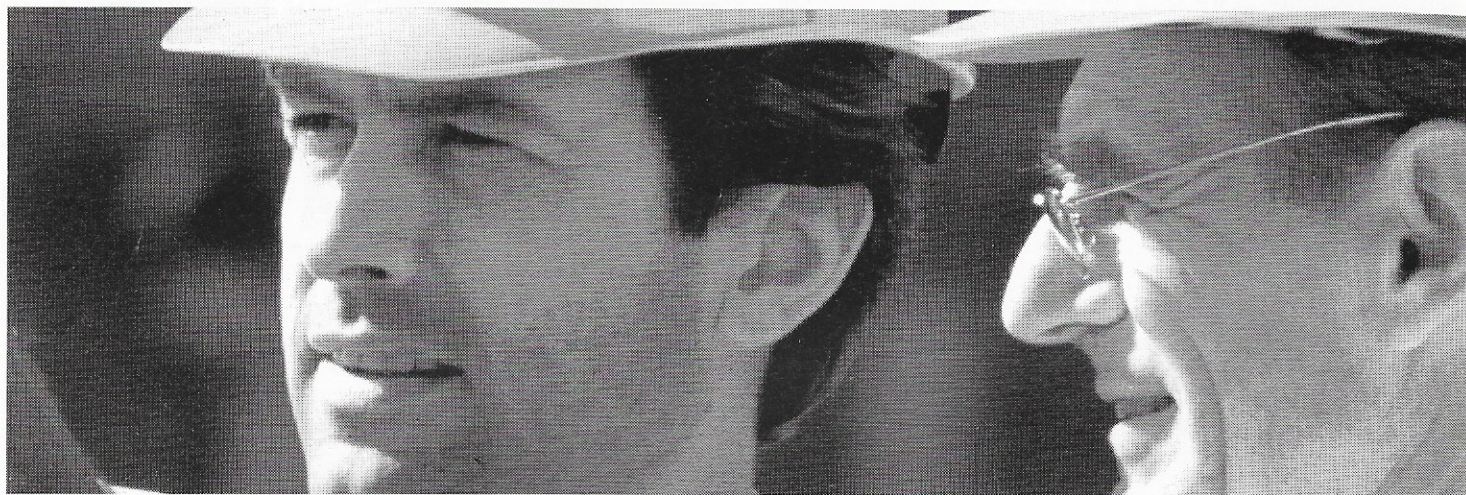
• Goud en Zilver
• Reparaties
• Veranderingen
• Nieuw werk
• Eigen ontwerp
• Gildewerk
• Graveren

John Bijsterveld
Meester Goudsmid/Edelsmid

Leenderweg 37, Valkenswaard, Tel. (040) 204 24 89

HEIJMANS, BOUWERS MET EEN VOORUITZIENDE BLIK.

Als bouwers hebben wij te maken met ontwikkelingen waarvan het tempo meer en meer toeneemt. Maatschappij, markt en techniek evolueren. Het is zaak om de ontwikkelingen te kennen en er juist op te anticiperen.

Het resultaat? Dankzij ons informatie-management zijn wij de ontwikkelingen een stap voor.

Bieden wij opdrachtgevers snel inzicht in de haalbaarheid van een project en de juiste prijs / kwaliteitsverhouding en de gewenste samenwerkingsverbanden.

Heijmans neemt in de bouw-nijverheid een leidende positie in. Informatie-management wordt vertaald naar concreet beleid. En het werkt.

**HEIJMANS, WERKZAAM
IN ALLE DISCIPLINES VAN HET BOUWEN.**

HEIJMANS N.V., ROSMALEN.

